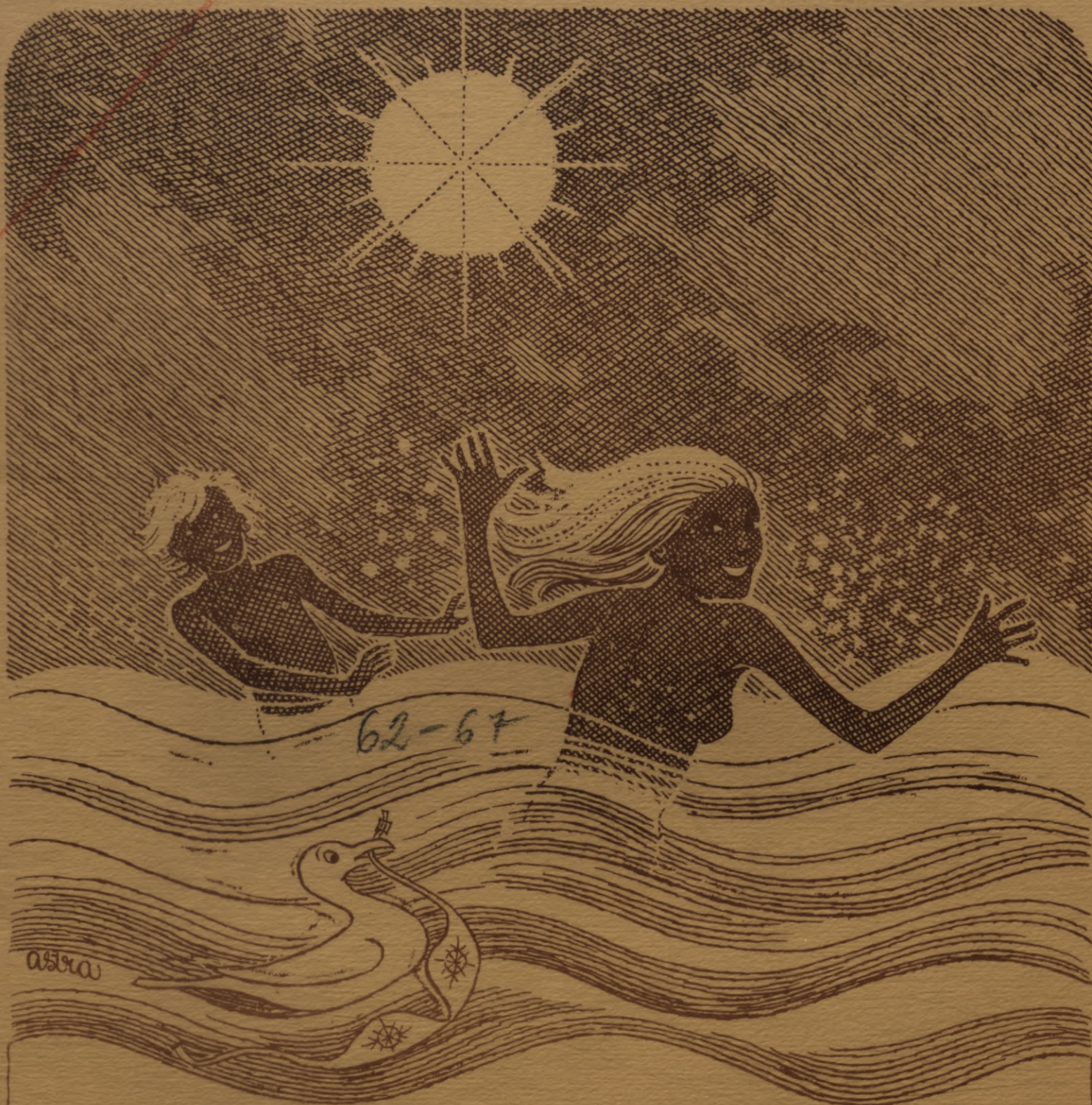

62-67

pa dejas ceļu 62
1982.g.februārī.

PDC 62

Jauns gads, jauni darbi. Atvainojamies, ka PDC 62 ir mazliet aizkavējies. Ceram to izsūtīt vēlākais līdz februāra beigām.

Kas notiks 1982. gadā? Sidnejai ļoti aktīvs gads. Maijā Jaunatnes dienas, septembrī 2. LJAA kongress. Gada beigās Kultūras dienas Kanberā, kur arī notiks pirmā 3 X 3 nometne Austrālijā. Portlandē notiks Rietumkrasta dziesmu svētki un Lesterā Eiropas dziesmu svētki. Maijā un jūnijā Saules jostas „Upmaļu saimnieces” turneja. Skatoties tālāk uz priekšu, 6. VLJK Melburnas tuvumā, pēc Kultūras dienām, 1984. gada janvārī. Tas izliekas tik tālu, bet pienāks ātri.

Atskatāmies arī uz Brisbanes Kultūras dienām un Jaunatnes kursiem. Kāpēc Brisbanē bija tik maz dejotāju? Tagad būtu laiks par to runāt. Atraksti un pastāsti kāpēc Tu nebrauci, vai kāpēc tik maz dejotāju no Tavas kopas piedalījās. Kāpēc tik maz dejotāju bija kopkora koncertā? Ko kopu vadītāji varētu par to darīt?

Arī skatoties atpakaļ, publicējam 5. VLJK pilnsapulces rezolūcijas un Mirdza Strausa recenzē interesantu cimdu rakstu grāmatu. PDC 61 Sidnejā pārdevās labi, jo daudzi gribēja izlasīt Gunāra Nāgeļa 18. novembra runu. PBLA Kultūras fonda piešķirtais atbalsts vēl nav pienācis.

Juris Ruņģis

Redaktors	Juris Ruņģis
Techniskais redaktors	Jānis Dūšelis
Saimnieciskās daļas vadītāja	Anna Majoriņa
LJAA pārstāvis	Andris Kariks
Pārstāve Melburnā	Ināra Zemītis
Pārstāve Adelaidē	Maruta Šmits
Redakcijas locekļi	Kārlis Paegle, Vita Ruņģe, Valda Šiksna, Andrejs Upenieks, Sane Upeniece.
*	
Vākus darinājusi	Astra Lāce

Viena gada abonements (6 numuri) maksā
\$A8.00 Austrālijā, un ārzemēs pa lēno pastu.

*

Sludinājumi maksā
1 lapaspuse – \$A40.00
1/2 lapaspuse – \$A20.00
1/4 lapaspuse – \$A10.00.

*

Iepriekšējie numuri dabūjami pret pasta izmaksu.

*

Naudas pārvedumi un čeki izrakstāmi
Austrālijas dolāros uz ALTDK vārdu.

Redakcijai piesūtītie izdevumi: Jaunā gaita 136; Brīvība 8(321), 1(324); Darba jaunatne 16, 19; ELJA Informācija 95

Ar vārdu, segvārdu vai iniciāļiem parakstīti raksti ne vienmēr atbilst redakcijas viedoklim.

PA DEJAS CEĻU 62
1982. g. februārī
izdod
Austrālijas latviešu tautas deju kopas

PA DEJAS CEĻU 62
February, 1982
published by
Australian Latvian Folk Dancing Groups

Adrese – 21 Margaret Street, ROSEVILLE, NSW 2069, Australia

MATERIĀLI PDC 63 IESNIEDZAMI LIDZ 1982. GADA 20. MARTAM.

Printed by PRINTMAIL – 90 Reserve Road, ARTARMON, NSW 2064; ph. (02) 437-6917.

LP

Nometnes vadītājs Viesturs Karnups strādā pie programmas sagatavošanas. Pirmais mets ir izsūtīts padomes locekļiem.

Programma izstrādāta no svētdienas, 2. janvāra pusdienas laika līdz sestdienas, 8. janvāra pusdienas laikam. Birrigai nometnē, pie Kanberas, ir maz darba vai klašu telpu, tāpēc ir bijis jāierobežo darba grupu skaits. Pašlaik ir paredzētas tikai divas paralelas darba grupas, bet ir cerības, ka šo skaitu varēs palielināt. Darba grupas aizņems lielāko programmas daļu – 9 stundas sadalītas pa 2 1/2 dienām. Dažas būs praktiskas dabas un dažas tikai diskusiju grupas. Pašlaik paredzētās darba grupas ir –

1. Aušana
2. Baltie darbi, tautas tērpi, rotas
3. Latviskā ikdiena, godi, gada svētki
4. Ģimenes seminārs / bērnu audzināšana

Būtu labi, ja varētu atrast vietu literatūras grupai. Katrs dalībnieks izvēlētos divas no šīm ievirzēm. Ģimenes semināra koordinēšanu ir uzņēmusies Vija Sieriņa un Latvisko ikdienu Utt izkārtot ir lūgta Skaidrīte Darius.

Paraleli darba grupām būs 1/2 x 1/2 nodarbības bērniem līdz 12 gadiem. Šo programmu vadīs Maruta Karnupa.

Paredzēti arī ir kādi seši koproferāti, divi forumi – diskusiju vakari, vakarēšana, ugunskuri, rotaļas un spēles, tautas dziesmas, teātris, tautas dejas, ģimenes sports un izbraukums uz peldēšanas.

Tā kā 3X3 nometne domāta latvisko zināšanu paplašināšanai un latvisko draudzību sekmēšanai, tad nometnes darbība notiks tikai latviešu valodā un sagaidam, ka visi dalībnieki lietos tikai latviešu valodu.

Nometnes financēšana sagādā grūtības, bet esam nolēmuši, ka iesākot ar saukli „Par latviskumu jāmaksā” mēģināsim visu nometni financēt paši. Tas nozīmē, ka visiem, ieskaitot lektorus un darbiniekus, būs jāmaksā par savu uzturu. Maksa katram nebūs dārgāka par palikšanu vidējās klases motelī. Ceram arī, ka dalībnieki atskaitīs parasto nedēļas uztura izmaksu no nometnes cenas, kad viņi rēķinās īsti cik tas viņiem izmaksās.

Ceru, ka esiet izpildījuši zaļās lapas un tās aizsūtījuši Viesturam. (Ja neziniat, „zaļā lapa” bija pirmā informācija par 3X3 1983 Kanberā – to izpildot reģistrē interesi piedalīties 3X3 nometnē. Var arī izlietot iespēju sākt nomaksāt nometnes maksu tagad, lai pirms Svētkiem atkristu lieki izdevumi.) Varat arī piešķirties bez lapas, rakstot Viesturam Karnupam, 65 Shakespeare Cres., Fraser, ACT 2615.

Dariet to tagad! Mums ir jāzin, kurš ir ieinteresēts 3X3 nometnē un ko jūs no tās sagaidiet.

Juris Ruņģis.

ALTDK ZINAS UN PARDOMAS

ALTDK gadskārtējā vadītāju sapulce notika 28. decembrī, pēc pirmā tautas deju uzveduma mēģinājuma, Brisbanē. Atkal nonācām laika trūkumā, un daudzus jautājumus tikai paviņš pārrunājām, un ne visas kopas bija pārstāvētas.

Sapulcē paaugstināja ALTDK dalības maksas. Lūdzu visas kopas iesūtīt savus maksājumus vēlākais līdz marta beigām.

Par ALTDK vadītāju ievēlēja Jāni Dūšeli, ilggadīgu Jautrā pāra dalībnieku un ALTDK un PDC darbinieku. Adrese korespondencei: 9/1 Bouganville Court, Maroubra, NSW 2035; tel. (02) 661-6504 (mājās), (02) 290-8068 (darbā).

Sapulcē visi klātesošie apsolija savu kopu aktīvu līdzdalību PDC izdošanā, sūtīt rakstus, fotogrāfijas, zīmējumus, deju aprakstus utt. Ciniķis varētu piebilst – kas tur jauns, to jau dara

katru gadu! Cerams, ka šoreiz solītais makā tomēr iekritīs.

Par nākotnes darbību gandrīz vai nemaz nerunāja, laika trūkuma dēļ. Varbūt būtu laiks atdzīvīnāt tautas deju kursu/apspriedes ideju, kas tik labi izdevās Sprīdīšos un Adelaidē. Varētu to apvienot ar 3X3 nometni 1983. g. sākumā, Kanberā. Ko domā kopu vadītāji un dalībnieki?

Kāpēc dejotāju un kopu skaits sarūk? Vai tautas dejas sāk apnikt? Vai trūkst vadītāju? To varētu iztirzāt kursus/apspriedē. Varētu arī domas izteikt PDC slejās.

Viens konkrēts projekts, ko būtu jāpabeidz šogad, ir labojumi „88 tautas deju” aprakstiem.

Vai ir kādas citas lietas, kas rūp dejotājiem, vadītājiem vai kopām? Gaidīšu rakstus, vēstules un kartiņas.

Jānis Dūšelis

Ileana Zvirbule

Nesen bija Kultūr's dienas,
Domas vēl pie viņām sienas.
Ilustrēšu dažus brīžus,
Atsevišķus laika sprīžus.
Tie, kas bija, sapratīs,
Citi galvas pakratīs:
Vai tā bija? Kas tā dar'! —
Bet Brisbanē jau visu var!!!

Karstās dienas, tveice, suta,
Iebraucējs to gaužām juta —
Saules svelme — (auksta duša!) —
Jūties apdullis kā muša.
Steigā paiet visas dienas,
Garlaicīgas nav nevienas.
Kas nu kuram interesē —
Dažu tikai malks, kas dzesē!
Dejotāji, dziedātāji
Mēģinājumos top vāji!
Stundas garas, ilgas, grūtas,
Kultūr's dienās nav atpūtas!

Atklāšana pirmā lieta,
Laba zāle, skaista vieta.
Visiem gars lai pacilāts:
Štata premjers aicināts!
Kungs no farmas atlidojis,
Dārgo laiku noziedojis,
Latvju mākslu paklausīties,
Ar to tuvāk iepazīties:
Vīru koris, klavierspēle,
Dažāda var būt izvēle —

Bet vai to te viņam dodam?
Rādam latviešus pa godam?
Nē! Tikai vienu dziedātāju —
(Kaut ar spējīgu, ne vāju!)
Kungs, un visi pieklājīgi,
Sēd un klausās pacietīgi —
Lēni, gausi pulksten's rit,
Viņai dziesmas — vienpadsmit!
Kad nu beidzot viņa beidz,
Starpbrīdī kungs projām steidz!
Otrā daļa raitāk iet,
Te nu gluži cita liet':
Koris, solo, klavierspēle —
Dažādība un izvēle!

Angļu himnu korim dod,
Bet par kādu lielu sod'
Neļauj dziedāt vīriem pašu
Latvju himnu, pilnu dvašu?
Tad, kad visa zāle dzied —
Aizkulisēs vīri lied!!

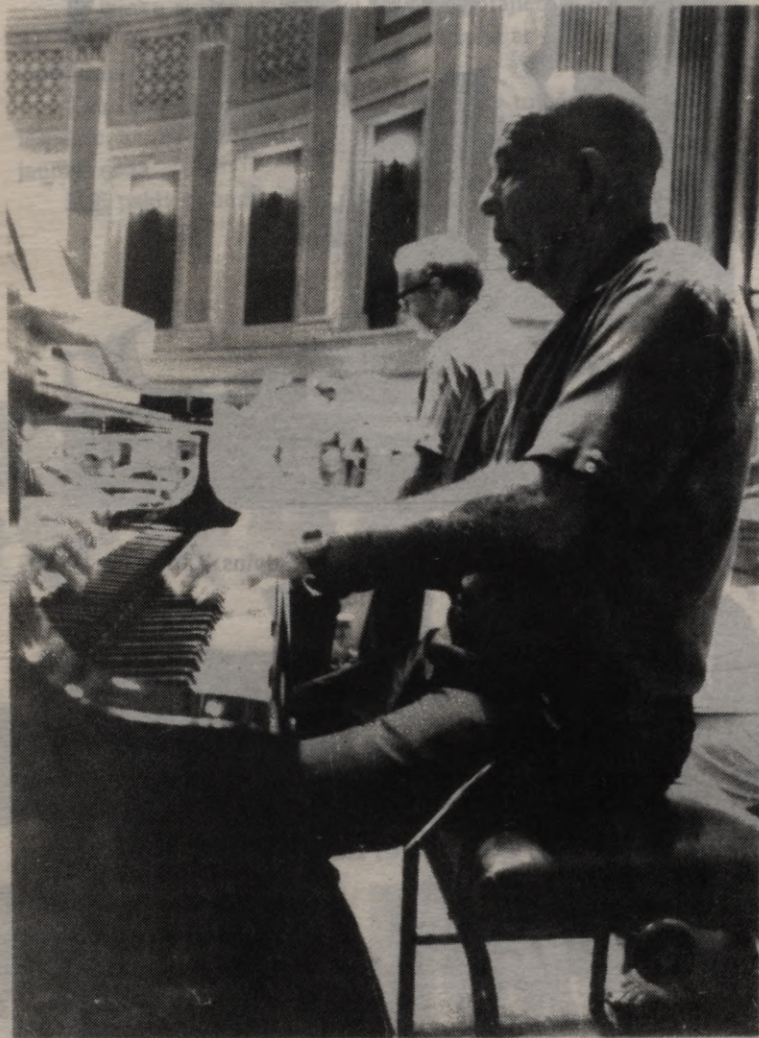
Kaut ar šād tad izgāzts pods,
Jāatzīst, ka gods, kam gods:
Labu lugu izvēlēja,
Vareni to nospēlēja.
Aktierus var tikai slavēt,
Ar uzslavām te nav ko gavēt —
Režisore, aktiersaime —
Lai jums slava, gods un laime!

Katru vakar' jauniem prieks,
Un kas gan to viņiem liegs?!
Nakt' pēc nakts tie grieķu zālē
Dejo, dzied un skaļi vālē.
Jauni draugi, romantika,
Kuram gan tur nepatika??

Kora koncerts izdevās.
Tas bij' redzams piedevās.
Zālē laba akustika,
Vecās dziesmas ar' patika.
Diriģents, viens, otrs, trešais —
Ļoti patīk jaunais, svešais!
Gribētos to paturēt —
Varētu viņš daudz ko spēt:
Mūsu kori atslābuši,
Vecās sliedēs iestīguši.
Uzpūstu viņš dvašu svaigu,
Dotu garu možu, spraigu.
Prieks bij' redzēt māku, stāju —
Imant, žēl, ka brauc' uz māju!

Problēma bij' iesākumā,
Tautas deju uzvedumā.
Gatavi stāv dejotāji,
Nervozī klist vadītāji,
Koridoros mudž un čum,
Viens otru uz durvīm stum',

Bet vēl nē, vēl nevar sākt –
Mūzikai tač' vajag nākt!
Iemesls beidzot gaismā nāk:
(Dažs labs skaļi smieties sāk!)
Aizmirsts mājās spēlētājs –
Vainīgs K.D. rīkotājs!
Vai ar auto, vai ar taksi,
Kādam steigšus jāved Maksī!

Pianists Maksimiliāns Sprīvulis

Koridoros visi skraida,
Publika tik sēd un gaida –
Beidzot iet tai paskaidrot,
Kavēšanos attaisnot.
Kad nu uzvedums reiz sākās,
Noritēja viss kā nākās.
Jaunie nodejoja braši,
Kaut ar nosvīda tie aši.
Tikai brīnums dejotājiem
Bij' par aplausiem tik vājiem –
Vai vainīga akustika,
Jeb vai dejas nepatika?

Citās vietās, citos gados,
(Es pēc daudzām K.D. vados!)
Tautas dejas visiem tīk,
Aplaudēt tad neapnīk –
Sit un sit un kājas sper,
Un jauno sirdīm tas ar der!
Bet Brisbanē tā gausi, lēni –
Izjuta to meitas, zēni,
Drusciņ dzisa viņos prieks –
Vai viņu pūles, dejas – nieks?

Latvju mēle, dziesma skan –
Tā tas virsraksts saka man!
Es ar lielu prieku eju,
Nu tik redzēs jauno seju!
Jaunie rādīs, ko tie māc,
Nākotne te spīdēt sāk!
Ļoti savāds bij' šis vakars,
Un ar latvisko maz sakars!
Gaidam, ko šie spēlēs, dziedās,
Bet tad pēkšņi viss apsviedās!
Austrāliete priekšā stāja!
Franču, itāļ' valā gāja!
Publika sēd stīva, mēma,
Acis sienās kā pie ķēma:
Latvju mēle, dziesma skan –
Tā tas virsraksts saka man!!
Stabulē un klavierspēlē
Nav ne vārda latvju mēlē!
Vai nav kāda tautu meita,
(Latviska pat varbūt kleita?)
Kas spēj dziedāt saprotami,
Attiecīgi, pieņemami!?
Šķiet, flautistam ar vajag spēt
Latvju dziesmu uzspēlēt!
Otrā daļā labāk gāja,
Valoda tur nebij' vāja.
Nebūs pelt tur jaunajos,
Talants redzams daudzajos.
Teātri tie spēlēt var
Un ar prieku vēl to dar'!
Humors, stils un asprātība –
Pelnīta šeit atzinība.

Pāris zēnu – Ļembasts saucās –
Orķestris? – Nu, tur tie šmaucās!
Jāatzīst, ka latvi bija,
Bet ko viņi izdarīja?!!
Baigi trokšņi, gramatika . . .
Žēl, puis', – tautai nepatika!
Grūti aizmirst iesākumu,
Vērtēt visu priekšnesumu –
Kā lai saprot, kā lai piedod,
Kad tev tādu saukli iedod? –
SKANI LATVJU DZIESMA . . .
SKANI LATVJU VALODA . . .
Otrā rinda saistījās –
Pirmā traki misējās!!!

Balle laba, šņabis dārgs.
 Viens otrs kundzipš diezgan bargs —
 Būtu man kāds agrāk teicis,
 Zinu kā to būtu veicis:
 Pats es savu ienestu
 Un ar prieku iemestu!
 Gala iznākums tač' labs,
 Nebij' neviens stīvs kā stabs!
 Omulīgi, jautri biedri,
 Dejo, bučo, — līst tik sviedri!
 Vecgadballei uzliek kroni,
 Sabojā tās „labo toni” —
 Pusnaktī, kad sirms kungs, cienīgs,
 Dara to, kas nepiedienīgs:
 Pieceļas un skaļi vēlē
 Visiem laimes angļu mēlē!
 Ja tās mūsu Kultūr's dienas,
 Kas pie senām saitēm sienas,
 Vai tad nevarētu sveikt —
 Latviski tās leimes teikt????!!

Jaunā gada pirmā dienā,
 Dienas vidū, pļavā vienā,
 Tautieši nu drūzmējās,
 Atmiņās tie kavējās.
 Iedzer, runā, saulē sēd,
 Kotletes un kūkas ēd.
 Bari, pūļi, tautas masa,
 Kas te visus kopā lasa?
 Vairāk todien brīvā dabā,
 Nekā uzvedumā labā!
 Ja par karstu — peldēt lec,
 Jeb pēc alus kannas tec, —
 Smieklī skan un jautrība,
 Nevienam nav kautrība —
 Slepūs puiši apkārt klejo,
 Peldēt met un ārā zvejo!
 Puskaili un apģērbti —
 Vienādi, kad iemērkti!
 Ilgas, jaukas stundas iet,
 Tumsa nāk un saule riet,
 Bet vēl nevar atvadīties —
 Saites raut un mājup dzīties.
 Vecie draugi sapņos grimst,
 Jaunie kvēlās skavās jīmst!
 Vērtīgas ir Kultūr's dienas,
 Žēl nav stundas itnevienas —
 Sanākt kopā, spēkā, garā,
 Tautas saites tomēr svarā!
 Kaut tās nekad neapsīkst —
 Latvieši kaut neiznīkst!!!

Citas vietas, citos gadus
 (Es pēc dārdzēm K.D. vadot)
 Tautas dejas visiem tik
 Aplaudēt tad neapstāt
 Šit on mē un kājas spēr
 Un jauno sirdīm tas ar der!
 Bet Brisbanē tā gausi, lāni
 Ikdien to mēstas, zēni
 Druscip dāras vīgas pāks —
 Vai vīgu pūles, dejas — nīks?
 Latvju mēle, dziesmas skan —
 Tā tas virsoties saka man!
 Es ar lelu prieku eju
 Nu tik redzēs jauno seju!
 Jaunie rādīs ko tie māk,
 Nākotne te spīdēt sāk!
 Joti savāds bij' šis vakars,
 Un ar latvisko maz sakars!
 Gaids, ko šis spēlē, dziesmās
 Bet tad pēkšņi vis apvīdēs!
 Austrāliete priekšā stājs!
 Franču, itāl' vaļā dājs!
 Publika sēd rīva, mēma,
 Acis sienās kā pie kāmā:
 Latvju mēle, dziesmas skan —
 Tā tas virsoties saka man!
 Stabulē un klavierspēlē
 Nāv ne vārds latvju mēlē!

Viktors Medenis (Jautrais pāris) un Edvīns Kļaviņš ar jaunu tautu meitu

Pārš xānu — Lombaras saucis
 Orķestris? — Nu, tur tie ānaušis!
 Jānaušis, kā latvji bija,
 Bet ko viņi iedarīja?!!
 Baiji trokšņi, dramatiķi
 Žēl, pūļi, — tautai nepatīk!
 Grūti aizmirst īstskumus
 Vērtēt visu priekšnesumu —
 Kā lai saprot, kā lai piedod
 Kad tev rēdu saukti labod?
 SKANI LATVJU DZIESMAS
 VALODA

Peldēt met un ārā zvejo!

31. K.D. TAUTAS DEJU UZVEDUMS

31. K.D. tautas deju uzvedumā piedalījās 7 grupas iebraucēju ar 64 dejotājiem un 3 grupas no Brisbanes ar 45 dejotājiem (15 no Senatnes, 12 no Pastalniekiem un 18 skolnieki) – kopskaitā 109 dejotāji, apmēram tāds pats skaits, kā 6. K.D. Melburnā, kur piedalījās 6 grupas ar 69 iebraucējiem un 38 vietējiem dejotājiem, kopskaitā 107 dejotāji. Salīdzinājumā, iepriekšējās K.D. Brisbanē piedalījās 8 grupas ar 136 iebraucējiem un 31 vietējie dejotāji – kopskaitā 167 dejotāji.

Es izsaku sirsnīgu pateicību visiem dejotājiem, kas piedalījās 31. K.D. un grupu vadītājiem, kas palīdzēja ar mēģinājumu un uzveduma tekošu gaitu.

Kaut gan dejotāju skaits bija mazs, tas tomēr atstāja lielu iespaidu uz Brisbanes dejotājiem, kas vēlās turpināt dejošanu jaunajā gadā.

Mīļš paldies Senatnei par palīdzību!

Laima Lodiņa

Rotas vadītājs Ēriks Zvirbulis (ar draugu) un Ritenīša vadītāja Ilga Beck

Senatnes meitas, otrā no kreisās Laima Lodiņa

Brisbanes latviešu skolas bērni

Jautrā pāra dejotājas Silvija Šmita un Andra Rone

20. JAUNATNES DIENU PROGRAMMA

20. jaunatnes dienas notiks Sidnejā, 1982. gadā no 13. līdz 17. maijam.

Ceturtdien, 13. maijā

19.30 Atklāšanas vakars – nopietna un jautra rakstura priekšnesumi. Pēc tam saviesīgs iepazīšanās vakars.

Piektdien, 14. maijā

19.30 Teātru vakars – teātri no Sidnejas un citām pilsētām. Pēc tam saviesīgs vakars.

Sestdien, 15. maijā

9.00 – 12.00 Tautas deju uzveduma mēģinājums.

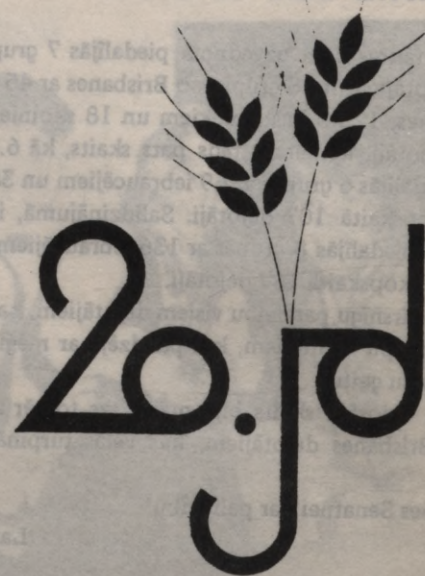
13.00 – 17.00 Sports – baskets, volejs.

19.30 Balle Drummoyne Civic Centre telpās. Biļetes jāiegādājas iepriekš no J.D. kasieres A.Rones, 4 Wilona Ave, Greenwich, NSW 2065; tel. (02) 43-4637.

Svētdien, 16. maijā

12.00 Tautas deju uzveduma mēģinājums.

17.00 Tautas deju uzvedums – „Četri gada laiki”. Pēc tam saviesīgs vakars.

jaunatnes dienas 1982.g. 13.-17. maijā sidnejā

Pirmdien, 17. maijā

10.00 Satikšanās Latviešu namā izbraukumam – brauksim kopā ar busu uz Lane Cove parku. Pēc izbraukuma atvairšanās vakars.

***** Jauniešiem, kuriem vajadzīga apmešanās, lūdzam sazināties ar Rudīti Silķēnu, 21 Wavell Pde, Earlwood; tel. (02) 55-6609.

***** Tuvāka informācija no Rudītes Silķēnas vai katras pilsētas pārstāvja – Zinta Ozoliņa (Melburnā), Dāvids Dārziņš (Adelaidē), Māra Pelša (Pertā), Ruta Bērzkalna (Brisbanē), Valda Eversone (Kanberā).

AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU 2. JAUNATNES KONGRESS

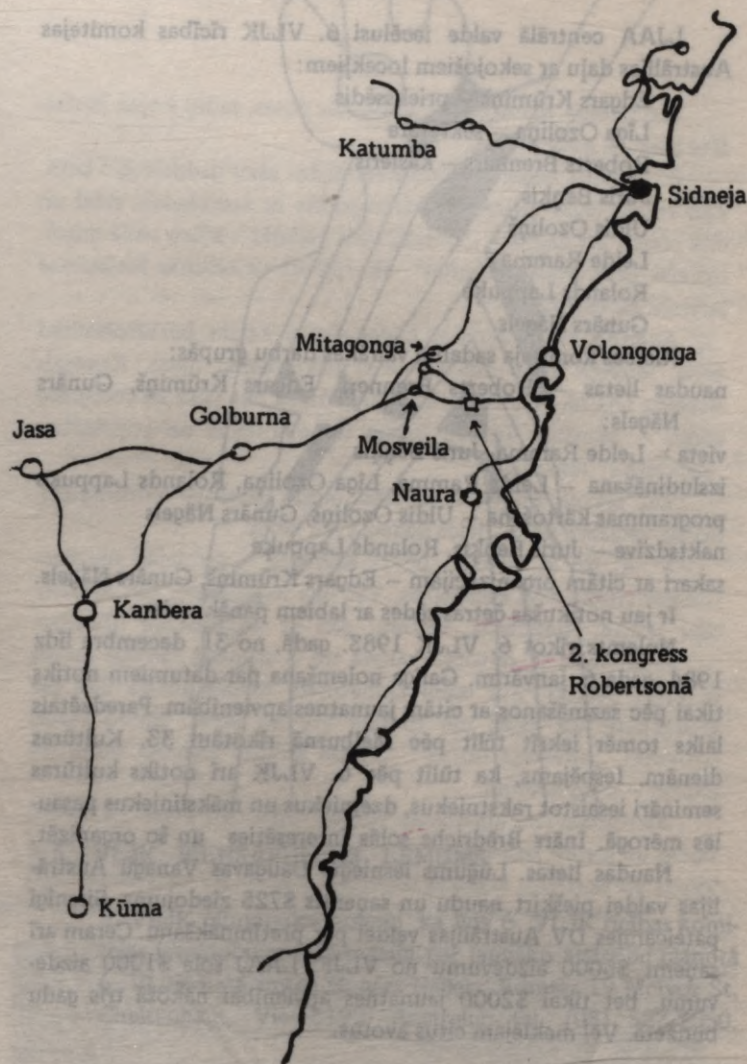
Pēc ilgas un pamatīgas meklēšanas, vieta 2. kongresam ir atrasta. Tā ir Ranelagh viesnīca, Robertsonas pilsētiņa, apmēram 2 stundu braucienā uz dienvidiem no Sidnejas. Vieta skaista – uz Ilavaras kalnu grēdas (Illawarra Escarpment) malas, ar plašu skatu uz jūru. Apmēšanās 1, 2 vai 5 guļtu istabās. Dažām istabām ir atsevišķa vannas istaba, bet citu guļamistabu iemītniekiem būs diemžēl jālieto kopējās vannas istabas, kuras atrodas katrā stāvā. Viesnīcā ir plašas kopējas telpas, kuras izmantos referātiem, diskusijām, LJAA kopsapulcei, filmām, ballei un citām nodarbībām. Guļamistabās var uzņemt vismaz 140 personas, bet, ja pieteiktos vairāk, tad var ievietot papildus guļus. Viesnīcas īpašnieki ir ļoti pretīmnākoši un nodos visu viesnīcu kongresa rīcībā, ja būs vismaz 60 dalībnieki. Nav arī jāmaksā par kādu minimālo skaitu. Koridorus un visas telpas klāj biezs tepiksis – nebūs plīks klons un dubļi, kā Braitā! Ir pirts un spa. Ir sportošanas iespējas.

Ranelagh ir daudz lētāka vieta, nekā citas, ko rīcības komitejas locekļi apskatīja, kuras būtu bijušas piemērotas kongresam. Citas vietas bija par šaurām, nebija iespējams uzņemt pat 100 dalībnieku, trūka telpu kongresa nodarbībām, vai īpašnieku noteikumi nebija pieņemami. Iedomajieties – kongresā būtu jābeidz vakara nodarbības plkst. 23.00!

Ko visa šī slavēšana nozīmē? Labās ziņas ir, ka vieta ir tiešām laba, skaista un piemērota kongresam. Sliktās ziņas ir, ka tā ir mazliet dārgāka, kā bijām cerējuši un meklējuši. Kongresa dalības maksu nevarēsīm noturēt zem māģiskai summai \$100, un dalībniekiem būs jāmaksā apmēram \$125. Tas tomēr nav tik traki, ja atceras, ka līdz kongresam ir 30 nedēļas. Ja katru nedēļu iekrāj tikai \$4, tad dalības maksa bankā. Ceļa izdevumi būtu jāmaksā, vai dalības maksa būtu \$40, vai \$400. Tātad, kam griba būs, tas varēs kongresā piedalīties.

Uz redzēšanos kongresā, no 2. līdz 6. septembrim, Ranelagh viesnīcā, Robertsonā!

Jānis Dūšelis

LJAA centrālā valde iecēlusi 6. VLJK rīcības komitejas Austrālijas daļu ar sekojošiem locekļiem:

Edgars Krūmiņš – priekšsēdis

Līga Ozoliņa – sekretāre

Roberts Brenners – kasieris

Juris Benķis

Uldis Ozoliņš

Lelde Ramma

Rolands Lappuķe

Gunārs Nāgels.

Rīcības komiteja sadalīta vairākās darbu grupās:

naudas lietas – Roberts Brenners, Edgars Krūmiņš, Gunārs Nāgels;

vieta – Lelde Ramma, Juris Benķis

izsludināšana – Lelde Ramma, Līga Ozoliņa, Rolands Lappuķe

programmas kārtošana – Uldis Ozoliņš, Gunārs Nāgels

naktsdzīve – Juris Benķis, Rolands Lappuķe

sakari ar citām organizācijām – Edgars Krūmiņš, Gunārs Nāgels.

Ir jau notikušas četras sēdes ar labiem panākumiem.

Nolemts rīkot 6. VLJK 1983. gadā, no 31. decembra līdz 1984. gada 6. janvārim. Galīga nolemšana par datumiem notiks tikai pēc sazināšanos ar citām jaunatnes apvienībām. Paredzētais laiks tomēr iekrīt tūlīt pēc Melburnā rīkotām 33. Kultūras dienām. Iespējams, ka tūlīt pēc 6. VLJK arī notiks kultūras semināri iesaistot rakstniekus, dzejniekus un māksliniekus pasaules mērogā. Inārs Brēdrichs solās interesēties un šo organizēt.

Naudas lietas. Lūgums iesniegts Daugavas Vanagu Austrālijas valdei piešķirt naudu un saņemts \$725 ziedojums. Sirsnīgi pateicamies DV Austrālijas valdei par pretimnākšanu. Ceram arī saņemt \$5000 aizdevumu no VLJF. LAAJ sola \$1000 aizdevumu, bet tikai \$2000 jaunatnes apvienībai nākošā trīs gadu budžetā. Vēl meklējam citus avotus.

Rīkošanas vietas. Pašlaik pētām piecas piemērotas (?) vietas – Mount Beauty Chalet, – Dookie Agricultural College, – Hume Weir Holiday Resort, – Mount Feathertop Chalet, – Ballarat State College. Ņemot vērā, ka sagaidam kopsummā ap 300 dalībnieku, nav brīnums, ka piemērotu vietu nav daudz. Programmas daļa. Paredzēti apmēram 15 referāti – 7-8 politika, 6-7 kultūra utt. Pie tam paneļdiskusijas.

Vadlīnija – izvairīties lietot visus tos pašus referentus, kādi joprojām uzstājušies aizgājušos kongresos.

Aicinām ikkatru izteikties šīnī lietā, kā arī par tēmas vēlamību. Viens ierosinājums tēmai pašlaik ir – „Trešā latviešu paaudze trimdā – kādas izredzes nākotnē?”.

Ceram arī aicināt teātra grupas, vietējās un no ārzemēm; rīkot jauniešu mākslas izstādi ar gleznām un fotografijām no visas pasaules; rīkot jaunatnes rok koncertu.

Tikko pienākusi ziņa, ka no Eiropas taisās braukt „Mičotāju” grupa ar 40-50 dalībniekiem.

Arī izsludināta emblēmas zīmējuma sacensība, bet tikai Austrālijas mērogā. Īpaši aicinājumi nosūtīti dažiem zināmiem zīmētājiem/māksliniekiem, bet ikkatrs ir aicināts piedalīties sacensībās. Termiņš beidzās 1982. g. 1. martā. Zīmējumā jāietilpina saīsinājums – 6. VLJK.

Rīcības komitejas sēdes notiek reizi mēnesī, otrajā ceturtdienā, resp. šogad 11. martā, 8. aprīlī, 10. maijā, 10. jūnijā utt. Lūdzu sūtīt ierosinājumus, idejas utt.

Tuvāka informācija saņemama no 6. VLJK rīcības komitejas priekšsēža. Adrese: Edgars Krūmiņš, 18 Edward St, Essendon, Vic 3040, Australia; tel. mājās (03) 379-2079, darbā (03) 344-2378.

Edgars Krūmiņš

5. VLJK PILNSAPULCĒ PIENĒMTAS REZOLŪCIJAS

1. 5. VLJK pilnsapulce nolēmj, ka arī jaunatnes apvienībām (ALJA, ELJA, LJAA, LNJAK, DALJA) jā rūpējas par VLJF uzturēšanu, resp. jāgādā par to, lai VLJF pamatkapitāls pieaugtu, vismaz nesamazinātos. Kā to apvienības dara, atstāts viņu ziņā.

2. 5. VLJK pilnsapulce ieteic jaunatnes apvienībām veicināt kultūras sakarus starp apvienībām, piem. ansambļa „Arvīds un mūrsitēji” lūgumu pēc 500 aizdevuma no VLJF.

3. 5. VLJK pilnsapulce ieteic jaunatnes apvienībām atbalstīt VLJF aizdevumu topošai „politiskai” Rīgas kartei, kuru iespiedīs ALJA – \$2000 apmērā.

4. 5. VLJK pilnsapulce nolēmj 6. VLJK rīkot Austrālijā no 2 līdz 3 gadiem pēc 5. VLJK.

5. 5. VLJK pilnsapulce ieteic 6. VLJK rīkot 1983./84. gadu mijā un uzdod kongresa rīcības komitejai izstrādāt attiecības ar Austrālijas kultūras dienu rīcības komiteju.

6. 5. VLJK pilnsapulce protestē pret cilvēka tiesību pārkāpumiem Latvijā un pieprasa J. Tilgaļa, Ž. Skudras, P. Lazdas, M. Lukjanoviča, T. Kūmas, I. Grabāna, brāļu Spaliņu, J. Būmeistara, D. Lismaņa, J. Vinķeļa un citu latviešu politiski ieslodzīto tūlītēju atbrīvošanu no ieslodzījuma PSRS sodu nometnēs, resp. psihiātriskās klīnikās.

5. VLJK PILNSAPULCES LĒMUMS

5. VLJK pilnsapulce nolēmj, ka līdz 6. VLJK rīcības komitejas izveidošanai informāciju par jaunāko attīstību plānotā 6. VLJK lietā sniegs Gunārs Nāgels. Adrese: 19 McIvor St, Cheltenham, Vic 3192, Australia; tel. (03) 583-3050.

5. VLJK PILNSAPULCES ZINĀŠANAI PIENĒMĒS REZOLŪCIJAS

1. 5. VLJK pilnsapulce ieteic katrai jaunatnes apvienībai rīkot vienu sarīkojumu gadā par labu VLJF.
2. 5. VLJK pilnsapulce iesaka visām jaunatnes apvienībām rīkot vismaz vienu sarīkojumu 3 gadu laikā starp VLJK, kura atlikums paliktu VLJF VLJK rīkošanai.

7. 5. VLJK pilnsapulce aicina citas latviešu sabiedriskās organizācijas palīdzēt segt ceļanaudas izmaksas tiem skolēniem un studējošiem jauniešiem, kas vēlās piedalīties VLJK un kam šāds atbalsts nepieciešams.
8. 5. VLJK pilnsapulce solidarizējas ar demokrātisko strādnieku kustību Polijā un atbalsta brīvo arodbiedrību apvienības „SOLIDARITĀTE” cīņu par poļu strādnieku demokrātiskām tiesībām.
9. 5. VLJK pilnsapulce solidarizējas ar 1979. g. 45 latviešu iesniegto memorandu atcelt 1939. g. Staļina-Hitlera paktu, ieskaitot slepeno pielikumu. Pieprasam šo paktu atsaukt. Nosūtīt rezolūciju (pievienojot memorandu un pakta kopijas) Brežņevam, Honekeram, Šmitam, A.N., Eiropas valsts drošības konferencei.
10. 5. VLJK pilnsapulce ieteic jaunatnes apvienībām rīkot demonstrācijas 1982. g. maijā pie Vācijas F. R. sūtniecībām prasot VFR anulēt Molotova-Ribentropa līguma slepeno paktu. Preses uzmanībai šīs demonstrācijas var saistīt ar vācu kapitulāciju.
11. 5. VLJK pilnsapulce sveic Afganistānas tautu tās drosmīgajā cīņā pret Krievijas impērijas okupācijas bruņotiem spēkiem. Tā kategoriski nosoda latviešu jauniešu iesaistīšanu Maskavas agresijā pret Afganistānu. Šajā netīrā karā noasiņo latviešu tautas dzīvais spēks. Tas uzliek par pienākumu katram latvietim censties aizkavēt latviešu jauniešu iesaistīšanu karā pret Afganistānas tautu. Brīvības uzvara Afganistānā var nozīmēt arī brīvības uzvaru Krievijas impērijas apspiestām tautām.
12. 5. VLJK pilnsapulce apsveic un atbalsta Rietummičigenas universitātes latviešu valodas kursus. Tāpat atbalstam un sveicam Minsteres augstskolas projektu, cerot, ka tāds 1982. gadā realizēsies.
13. 5. VLJK pilnsapulce ieteic jaunatnes apvienībām vienu reizi gadā, piem. gadu mijā, kopīgi izdot vispasaules jaunatnes apvienību informācijas lapu, ko katra apvienība izsūtītu visiem saviem biedriem.

LASĪTĀJU VĒSTULE

PDC redakcijai!

PA DEJAS CEĻU No. 59 saņēmu īsi pirms Ziemsvētkiem un arī gribēju jautāt, tāpat kā lasītāju vēstulēs: kur palikusi Lienīte? Humors un valodas asprātības ļoti noderēja. Man arī gadījās dzirdēt, kā veicies jauniem ļaudīm vienu otru reizi ar „sīkām gramatikas kļūdām”. Sietlā dziedāts: „Sit māsiņu plaukstīnām”, un Čikagas Jaunatnes dienās: „Pie ābeles rīkles griezt”! Varbūt tas jau Jūsu pusē arī dzirdēts!

Ar sveicieniem,
Mirdza Strausa

Pēc samērā mierīgas 81. g. pirmās puses, mūsu kopas aktivitāte pieauga gada beigās.

8. augustā nodejojām un nosvētījām savu gadskārtējo balli. Zāli rotāja zaļas vārdes, viesus sagaidīja ar šampānieša glāzi un cita starpā arī dejojām „Dzērājpuišis bēdājās”. Mūsu ballē mistēriskajai deju kopai „Zentai” bija pirmā uzstāšanās Melburnas latviešu sabiedrībai.

Augusta vidū dejojām kādas skotu kopas bezalkoholiskā ballē. Mūsējie cītīgi mācījās veco laiku balles dejas. Kopējais iespaids bija tik varens, ka nākamajā dienā bija jāiet uz zooloģisko dārzu – skatīties franču ūdrus un mērkaķus un stiprināties „picknicka” labumiem.

Tad sekoja vēl viena bezalkoholiska balle pie mormoņiem. Šoreiz veclaiku balles dejas padevās jau labāk.

3., 4. un 5. oktobrī bijām Kanberā – pirmajās starptautiskajās tautas deju sacensībās. Tās bija iespaidīgas, gan ar deotāju skaitu, standartu, ilgumu, gan ar tehniskām kļūmēm.

Ieradāmies 2. oktobra vakarā un 3 stundas neviens mums nevarēja pateikt, kur esam apmetināti. Beigās meitas tika pie gludekļiem un puīši pie somām (?) ap plkst. 23.00 Gaurī (Gowrie) „privātajā hotelī”. Dažam gadījās izgulētā gulta un dažam – skaļi kaimiņi.

Sestdienas rītā atklāšanas parāde salija, bet plkst. 14.00 visi bijām uz pirmo sacensību koncertu. Grīdas paklājs meta varenus viļņus un skatītāju vairums dejojotājus redzēja no viena sāna. Daži

atpūtā esošie dejojotāji baidījās kāpt pa stāvajām ejām starp sēdekļiem un citi pierādīja apbrīnojamu uzvešanās un disciplīnas trūkumu. Deju izpildījuma standarts bija augsts un pat Saules josta dejoja taisnām līnijām! Bet kur bija Kanberas latviešu skatītāji? Vakarā arī mēs pirmo reizi tikām pie vārda „atklāšanas koncertā”. Pirmās dienas maratons beidzās ap plkst. 23.30. Tā kā ar šo uzstāšanos bijām apmierināti, tad tik „Gowrie”ā” tā bija mazliet jāaplaista.

Svētdienas maratons vadītājiem iesākās plkst. 7.00 no rīta ar kombinētu izbraukumu ar kuģi, brokastīm un sanāksmi. Sanāksmē piedalījās tikai kādi 15 vadītāji un taņi pieņemtie lēmumi vēlāk tika ignorēti.

Dejošana sākās plkst. 9.00 no rīta un beidzās pusnaktī. Saki vēl, ka jaunaustrieši nav traki! Ar savu sniegumu bijām apmierināti, kaut gan vēl joprojām nezinām, kādu vietu ieguvām! (Un to sauc par sacensību!?)

Pirmdien – etnisko ēdienu garšošana un brīvdabas koncerts parkā. Laiks bija jauks, skaņu sistēmas nebija un piedalījās tikai 3 kopas (arī mēs!). Te arī redzējām pirmos Kanberas latviešu skatītājus.

Mājās pārbraukuši, decembra sākumā, nosvinējām eglīti. 19. decembrī nodzērām Sandras Kūkas laulības ar Robertu.

Uz Brisbani aizsūtījām Kārli un Lilitu. Kā viņiem gājis, dzirdēsiet nākamā PDC nrā.

Saša

Saules josta piedalās pirmās starptautiskās tautas deju sacensībās, Kanberā, dejojot Jāņu deju. Saules josta ieguva 5. vietu.

14. KURSU DIENAS GRĀMATA

Austrālijas latviešu 14. jaunatnes kursi notika Greenwood konferenču centrā, apmēram 25 km no Brisbanes centra, 1982. gadā no 2. līdz 10. janvārim. Kursus vadīja Pēteris Kļaviņš ar palīgiem Guntu Zvaigzni un Jāni Dūšeli. Kursos piedalījās 21 kursants (6 no JDV, 5 no Dienvidaustrālijas, 4 no Viktorijas, 3 no Rietumaustrālijas, 2 no Kvīnslandes un 1 no Kanberas) un 24 mācībspēki, administrācijas un saimniecības darbinieki (16 no Kvīnslandes, 3 no JDV, 2 no Viktorijas, 1 no Dienvidaustrālijas, 1 no ASV un 1 no Kanadas/Viktorijas).

2. janvāris

Karsts un sutīgs. Kursu pirmā diena. Ierodās vadība, daudz vēlāk pirmie kursanti. Atklāšana plkst. 12.30 – kursus atklāj LAAJ vicepriekšsēdis Kvīnslandē Jānis Kūkums; kursantus sveic ilggadīgais kursu lektors Olģerts Rozītis. Pirmā maltīte – rāda zināmas „cordon bleu” pazīmes, kuras latviešu saimnieces Lūcijas Skadiņas vadībā uztur un attīsta arī turpmākās maltītēs. Andra Zeidaka (latviešu valodas izteiksmes līdzekļi) un Olģerta Rozīša (literatūra) lekcijas. Vakarā kora nodarbības vada Imants Mežaraups. Žēl, ka viņš dzīvo ASV – viņam tiešām veicās kora apmācīšana – jau pēc pirmās pusstundas, koris dzied itkā būtu jau gadiem sadziedājies. Kora dziedāšana pāriet nakts nodarbībās un dziedāšana turpinās līdz plkst. 23.00. Avīzes redakcija Jāņa Dūšeļa vadībā darbojās pilnā sparā.

3. janvāris

Gnadrīz tikpat karsts un sutīgs, kā vakar. Mušas ir atradušas kursu vietu. A. Zeidaka, O. Rozīša un I. Mežaraupa (mūzika) lekcijas. Latviešu valodas stundu vada Gunta Zvaigzne un Frančeska Zvirbule. Svētbrīdi vada māc. Andrejs Oliņš, kuram tā iepatīkās lekcijas, ka paliek līdz vakariņām. Vakarā atkal kora mēģinājums un pēc tam tautas dejas Ileanas un Ērika Zvirbuļu vadībā. Naktsmieru traucē lidojošo knišļu bari. Avīzes redakcija raujās vaiga sviedros.

4. janvāris

Karsts un sutīgs, bet apmācies. Lekcijas un latviešu valodas grupas, kā vakar. Sāk darboties darba grupas – aušanas (Inta Mīlne un Rota Dally), kokgriešanas (Jānis Ozols) un mūzikas (Imants Mežaraups un Marija Svilana). Andra Zeidaka lekcija par tautas dzīvību ievēd kontroversiju. Kursanti jau sāk atstāt kursus – 5 aizbrauca mājās, darbā vai uz Vasaras vidusskolu. Vakarā kora darbību centās nomākt kamikaze knišļi – neizdevās. Avīzes redakcija cītīgi strādā. Kursu fotografs Pēteris Švāns jau cītīgi knipsē trešo dienu.

5. janvāris

Sutīgs un karsts; sāk līt. Parastās lekcijas un darba grupas. Vakarā Valdis un Sarma Gertneri lasa dzejas. Pirmo reizi kursu vēsturē kursu avīzē parādās fotografijas – pie tam rādot pašu kursu notikumus. Koris jau sasniedzis gandrīz profesionālu līmeni un to pavada kameramūzikas ansambļi. Avīze turpina neuzkrītoši darboties.

6. janvāris

Sutīgs un karsts; lietus nedzesē svelmi. Lekcijas, darba grupas, latviešu valoda. Saimnieču gatavotās „cordon bleu” maltītes turpinās. Vakarā Jānis Kūkums, Jānis Dūselis un Pēteris Kļaviņš vada diskusijas par sapulču vadīšanas metodēm un problēmām – ja atturās, tad balso „pret” (!?). Koris dzied iz pilnas krūts. Kursu avīzei pietrūkst garumzīmes, bet ne fotografijas.

7. janvāris

Karsts un sutīgs. No rīta lekcijas, pēcpusdienā izbraukums. Kursanti izbraukumā bauda Kvīnslandes dabu, peldēšanās iespējas un Četrkrustīti. Izbraukumā brauca 5 mašīnās (lai taupītu naudu!) – katra no savas pavalsts. Vakarā varena dziedāšana, bet liela daļa kursantu agri gāja gulēt. Avīze turpināja iznākt.

8. janvāris

Karsts un sutīgs. Kursanti atkopjas no izbraukuma. Lekcijas, darba grupas un latviešu valoda. Ivars Mastiņš rāda Latvijas pastmarkas un naudas zīmes un stāsta par to vēsturi. Vakarā uguns-kurs „lejā pie upītes” un „blekauts”, kas traucē, bet neaptur avīzes izdošanas darbu.

9. janvāris

Klimats bez pārmaiņām. Beidzamā pilnā dienaursos. Pēdējās lekcijas, darba grupu nodarbības un latviešu valodas stunda. Vakarā – formālas vakariņas. Kursanti tērpušies garās kleitās, uzvalkos, pat smokingos. Sveču gaisma. Kursu vadītāja Pētera Kļaviņa sumināšana. Pēc vakariņām – trauku mazgāšana formālā stilā. Tad „koncerts” – apmēram ducis klavieru solo, vijolnieki, bendžo, ģitāre, koris, dziedāšana. „Koncertu” vada Viktors Medenis. Interesanta Džeringongas izloksne. Imants Mežaraups pierāda savu vispusīgumu – spēlēja klasisko mūziku, dzešu, tautas dziesmas, rokmūziku. Īpaši aizrauj viņa rokmūziķa tēls. Vakars turpinās „lejā pie upītes” un dažs labs atgriežas tikai pēc saules lēkta.

10. janvāris

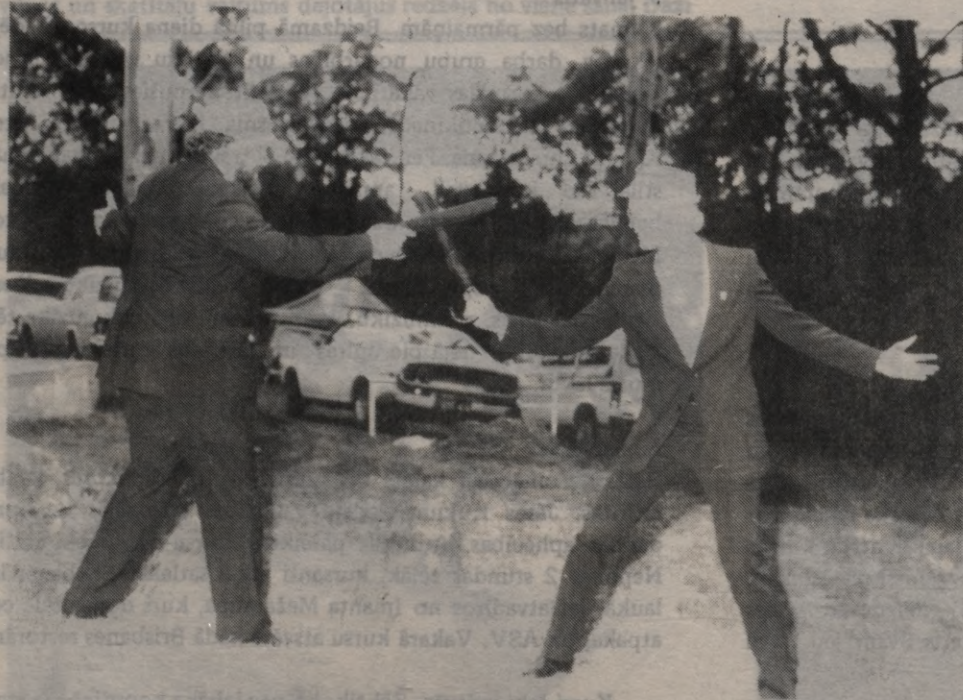
Beigas. Tomēr vēl karsts un sutīgs. Mantas sapakotas, istabas iztīrītas. Jānis Kūkums izdala pateicības apliecības un kursu dalības apliecības. Ardīevas pateiktas, kursu dalībnieki izklīst. Nepilnas 2 stundas vēlāk, kursanti atkal satiekas Brisbanes lidlaukā, lai atvadītos no Imanta Mežaraupa, kurš dodas tālā ceļā atpakaļ uz ASV. Vakarā kursu atsvēte kādā Brisbanes restorānā.

Kursi labi izdevās. Žēl tik, ka nav labāka koordinācija starp Vasaras vidusskolu un kursiem lektoru ziņā. Austris Grasis būtu ļoti iederējiesursos. Varbūt nākotnē šo problēmu spēs atrisināt.

Lūriķis

Formālās vakariņās sumina Pēteri Kļaviņu. No kr. Viktors Medenis, Pēteris Kļaviņš (sēž), Francis Svilans, Arnis Līdums, Māra Pelša, Guntis Strauts

Divkauja pirms formālām vakariņām – Jānis Dūšelis un Imants Mežaraups

Foto P. Švāns

14. KURSU DIENAS GRĀMATĀ

14. kursu dienas grāmatā ir apkopoti visi kursu dalībnieku darbi, kas tika veidoti šīs dienas laikā. Grāmatā ir iekļauti arī daudzi citi interesanti materiāli, kas saistīti ar kursu tēmu. Grāmatas veidošana ir bijusi ļoti interesanta un noderīga pieredze visiem kursu dalībniekiem.

Kursu priekšdarbi. No kr. Atis Strads, Jānis Dūšelis, Ēriks Zemītis, Daina Ozoliņa, Andris Zālīte

Kursu duša (?)

Izbraukumā brauca piecās mašīnās – katra no savas pavalsts.

Kursu avīzes redakcijā. No kr. Dāvids Dārziņš, Gunta Zvaigzne, Andris Baumanis, Viktors Medenis

Mūzikas nodarbības. No kr. Marija Svilana, Gunta Zvaigzne, Andris Zeidaks (daļēji aizsegts), Imants Mežaraups, Viktors Medenis, Inese Laine

Gatavojot Saules jostas 1982. g. izrādi

Juris Ruģis

Izrādes un ceļojuma sagatavošanas darbi sasnieguši vislielāko intensitāti. Tik maz laika palicis un tik daudz vēl jādara!

Programmas jānodod drukātājam šo nedēļu, lai būtu gatavas uz pirmo izrādi Melburnā 28. martā. Tāpat kā „Mārietas dziesmai”, būs 32 lapaspuses plus vāks. Esam nolēmuši visas (5000) programmas drukāt Austrālijā un tad sūtīt (ap 250 kg) uz Ameriku. Kamēr nogādāsim Amerikā, katra programma mums būs izmaksājusi \$1.50. Šos izdevumus samazina pārdotie sludinājumi un ziedojums no Rīgas beķerejas īpašnieka, V. Bērziņa kunga.

Neskaitot 47 dalībnieku fotografijas un 4 skatus no iepriekšējām izrādēm, programmā būs vēl 5 fotografijas. Vidējās lapaspusēs būs fotografija no Upmaļu saimnieces (Inta Skrīvere) un meitām. Šo fotogrāfiju Pēteris Zaļums uzņēma šī gada pirmā kopmēģinājumā svētdien, 7. februārī, Sidnejas Latviešu namā. Ir gandrīz neticāmi, cik daudz laika šādas šķietami vienkāršas lietas aizņem. Tomēr katrs, kas ir pats mēģinājis uzņemt labu fotogrāfiju vai redzējis tādu izstādē, grāmatā vai citur, zinās, ka pie tādas ir jāpieliek daudz darba. Šādu darbu un arī māksliniecisku izjūtu pie saviem darbiem ir pielicis mūsu beidzamo četru fotogrāfiju autors Arturs Grapmanis. Ja arī viņa vārds nav jums pazīstams, tad noteikti esat redzējuši kādu viņa Latvijas dabas skatu. Esam ļoti pateicīgi viņa meitai par atļauju lietot šīs skaistās fotografijas, jo zinām, ka tās dos skatītājam izjūtu par vidi, ko attēlojam uz skatuves.

Gatavojot programmu, savācu arī dažādus skaitļus: Saules jostas ansamblī līdz šim ir bijuši 107 dalībnieki, 47 no tiem piedalās „Upmaļu saimnieces” izrādē. No tiem 47, 13 ārzemēs brauc 3. reizi, 11 brauc 2. reizi, 12 ir piedalījušies izrādēs Austrālijā un 11 ir jauni ansambļa dalībnieki. Jaunākai ansambļa dalībniecei ir 7 gadi un vecāk... (labāk neteikšu!). Dejojāju vairums ir divdesmitos gados un caurmēra vecums ir 25.2 gadi. Varbūt iespaidotas no uzveduma tēmas, vai pierādot, ka latviešu sievietes ir un katreiz ir bijušas „atbrīvotas”, ceļojumā piedalās 7 sievas bez vīriem, bet neviens vīrs bez sievas. Vēl 6 sievas ir savus vīrus ņēmušas līdz. Šoreiz ansamblī ir arī pārstāve no Adelaides. Tā ir Ivonna Danberga, kas pievienojās dziedātājiem. Tātad ansamblī ir bijuši dalībnieki no visām Austrālijas galvaspilsētām, izņemot Darvīnu.

Tautas tērpu gatavošana iet pilnā sparā un aizņem daudz laika. Šoreiz rezultāti nebūs tik uzkrītoši redzami. Sidnejieši atjauno puīšu Nicas tērpus, jo pēc 10 gadiem un diviem pasaules ceļojumiem daži ir bēdīgā stāvoklī. Kanberieši gatavo jaunus Alūksnes tērpus puīšiem. Meitām būs Vidzemes un Latgales tērpi un arī jau pazīstamie Nicas un Alsungas. Senlatviešu tērpus šīnī izrādē nelietosim.

Tautas tērpiem vajaga daudz naudas. Naudu arī prasa zāles depoziti, plakāti, reklāma, programmu sagatavošana, fotografijas, rekvizītes, dekorācijas, vēstules, telefons utt. Prasījām atbalstu no Latviešu fonda. Pieprasījuma lapas pieprasīju 1979. g. novembrī. Tās bija jāiesniedz līdz 1980. g. janvāra beigām. Biedriem balsošanas papīrus izsūtīja septembrī un tie bija jāatgriež divu nedēļu laikā. Rezultātus paziņoja oktobrī. Mēs pali-

kām trešā vietā aiz Andreja Jansona „Baņutas” izrādi un Siliņa mākslas grāmatas otro sējumu. Kad izmaksāja jau iepriekš apsolītos atbalstus un balsošanu pirmo divu vietu ieguvēju atbalstus, tad kasē no \$45,000 palika tikai \$4,200. Esam ļoti pateicīgi par šo atbalstu, jo ar to varēsim segt savus ceļošanas apdrošināšanas izdevumus. Ceram, ka naudu saņemsim pirms izlidošanas.

Esam arī prasījuši atbalstu no Australia Council. Tie saka, ka varbūt dabūsim \$2,500, kas esot lielākā summa, ko var piešķirt amatieru grupām, kas brauc uz ārzemēm, bet vēl jāgaida, kamēr visi birokratijas riteņi izkustās.

Mēģinām naudu arī vākt saviem spēkiem. Pagatavojām „Es runāju latviski” pogas. Tās labi uzņēma Melburnā un Adelaidē, diezgan vēsi citur. Pašlaik vēl neesam atguvuši ieguldīto kapitālu.

Rīkojam arī loteriju, kurai sākām biļetes pārdot gada sākumā. Pirmais laimests ir unce zelta, ko nopirkām par \$410. Kopš nopirkšanas, zelts ir turpinājis krist cenā un tagad tādu zelta gabalu var nopirkt par \$370. Ceram, ka pirms izlodes (18. aprīlī) cena atkal sāks kāpt uz augšu. Laimestu klāstā ir arī gleznas, grāmatas un rotas un rokdarbi. Biļetes tikai \$2 katra, dabūjamās no katra Saules jostas dalībnieka vai rakstot man uz redakcijas adresi.

Priekšā vēl stāv kopmēģinājumi Sidnejā, Kanberā un Melburnā, tad izrādes Melburnā 28. martā, Kanberā 3. aprīlī un Sidnejā 17. aprīlī. Vēl 70 dienas pirms izbraukšanas un pēc 105 dienām visi darbi būs veikti, jo izskanēs „Upmaļu saimnieces” beidzamā izrāde Karakasā.

SAULES JOSTAS ANSAMBLIS

..1982..

VEDEKLIŅA

Choreografija: J. Ruņģis (A.L. 31. K.D., 1981. g. Brisbanē)

Mūzika: Tautas dziesma – Tumsa, tumsa

Deja sešiem puīšiem un četrām meitām

Teciņu solis

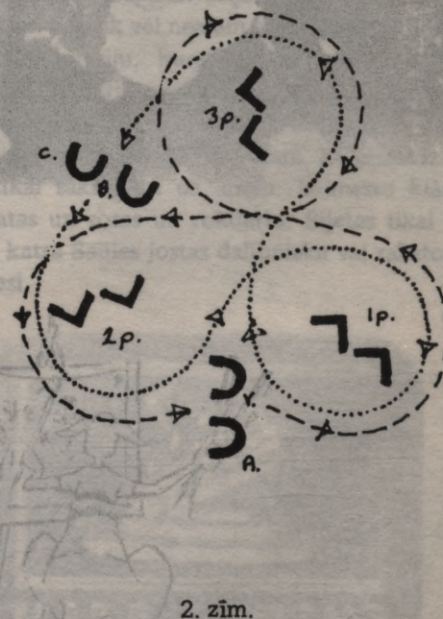
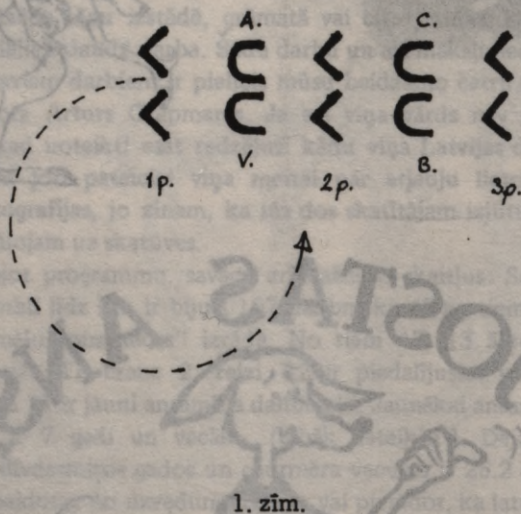
Apzīmējumi: pirmie puīši, otrie puīši, trešie puīši (1.p, 2.p, 3.p), Vedekliņa (V), meitas (A, B, C)

1. tūre

- 1 - 12 t. Dejojāji teciņu solī pa divi, vaļējā vidukļa aptvērienā, uznāk no labās aizkulisēs un apskrien apli pa DCV, kā rādīts 1. zīm., un nonāk 2. zīm. rādītās vietās.

2. tūre

- 1 - 4 t. Puīši griežās labos elkoņos. Meitas skrien ap puīšiem, kā rādīts 2. zīm..
5 - 8 t. Puīši griežās kreisos elkoņos. Meitas turpina skrējieni.
9 - 12 t. Puīši griežās labos elkoņos. Meitas turpina skrējieni un nonāk sākuma vietās.

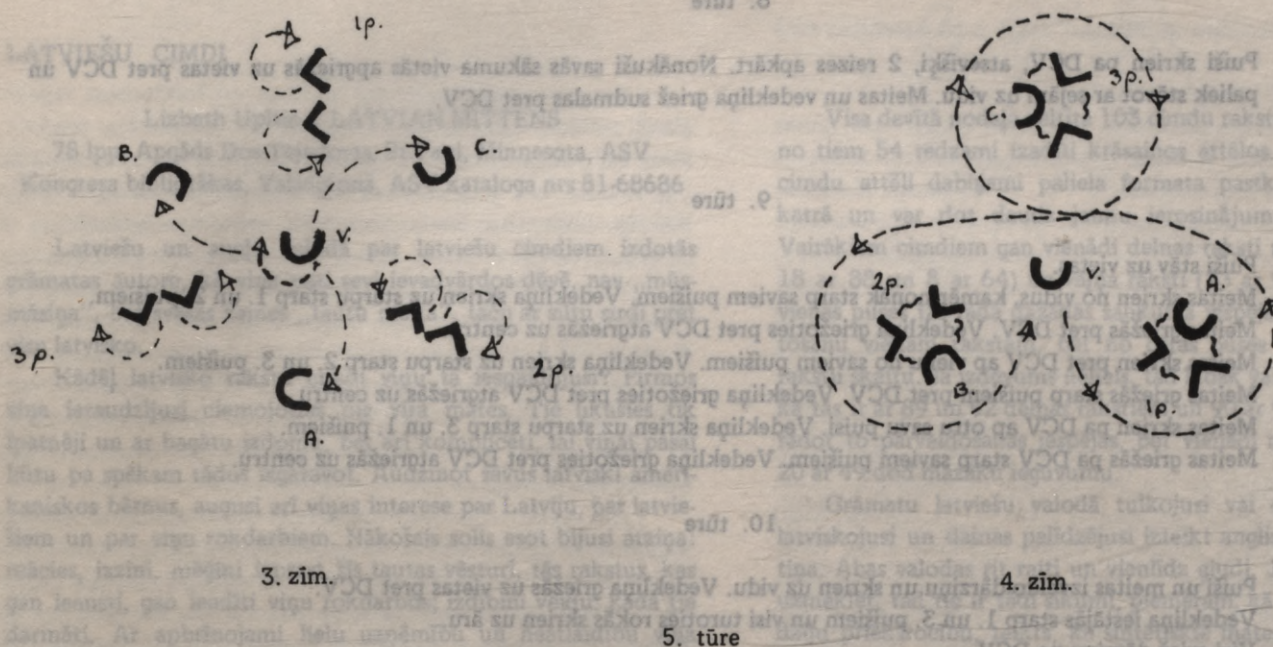

3. tūre

- 1 - 2 t. Meitas skrien mazā aplī pret DCV rokas sānos. Puīši vaļējā vidukļa aptvērienā skrien pa DCV uz nākošo puīšu vietām.
3 - 4 t. Meitas griežās uz vietas pret DCV. Puīši griežās pa divi uz vietas pa DCV.
5 - 12 t. Atkārt 1 - 4 t. darbību, nonākot sākuma vietās.

4. tūre

- 1 - 2 t. Meitas skrien dārziņā pret DCV. Puīši sadevuši iekšējās rokas (veidojot vārtus) skrien pa DCV uz nākošo puīšu vietām.
3 - 4 t. Meitas skrien uz āru nonākot 3. zīm. rādītās vietās. Puīši griežās atsevišķi uz vietas viens no otra projām. Vedekliņa paliek vidū.
5 - 8 t. Meitas izskrien pusapli starp puīšiem. Puīši turpina 1 - 4 t. darbību. Vedekliņa griežās pret DCV.
9 - 10 t. Meitas nāk uz vidu un izveido dārziņu. Puīši atkārt 1 - 2 t. darbību.
11 - 12 t. Meitas ar Vedekliņu skrien dārziņā pret DCV. Puīši atkārt 3 - 4 t. darbību, sākuma vietās.

3. zīm.

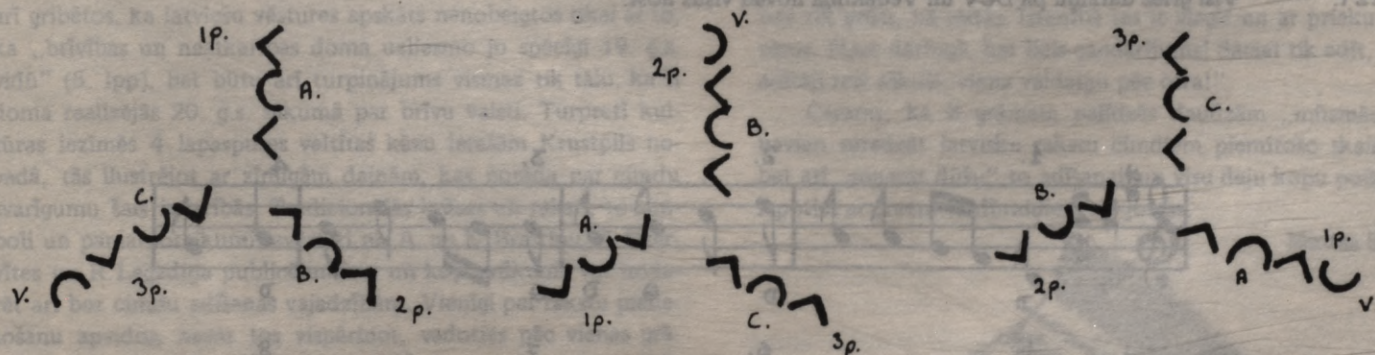
4. zīm.

5. tūre

- 1 - 4 t. Meitas pieskrien pie puīšiem, izveido 3 mazus dārziņus un tos griež pret DCV. Vedekliņa skrien ap dārziņiem, kā rādīts 4. zīm..
 5 - 8 t. Dārziņi griežās pa DCV. Vedekliņa turpina skrējieni.
 9 - 12 t. Dārziņi griežās pret DCV. Vedekliņa turpina skrējieni, nonākot sākuma vietā.

6. tūre

- 1 - 2 t. Puīši ar meitu vidū, vaļējā vidukļa un plecu aptvērienā, skrien pa DCV līdz nākošā trijnieka vietām. Vedekliņa skrien pret DCV un nonāk vietā, kur stāvēja 2.p, bet tagad tur satiekās ar 3.p.
 3 - 4 t. Puīši griežās uz vietas, prom no meitām. Meitas griežās pret DCV. Vedekliņa griežās pret DCV. 5. zīm. rādītas vietas pēc katrām 4 taktīm.
 5 - 8 t. Turpina 1 - 4 t. darbību, kā rādīts 5. zīm..

5. zīm.

7. tūre

- 1 - 2 t. Puīši ar meitu, vaļējā vidukļa un plecu aptvērienā griežās pa trīs uz vietas pusapli pa DCV. Vedekliņa pievienojusies 1. puīšiem skrien līdzī, kamēr nonāk vidū.
 3 - 6 t. Puīšu-meitas trijnieki turpina griezties vienu apli. Vedekliņa pievienojās 3. puīšiem un apskrien apli, nonākot atkal vidū.
 7 - 10 t. Puīšu-meitas trijnieki turpina 3 - 6 t. darbību. Vedekliņa pievienojās un apskrien apli ar 2. puīšiem.
 11 - 12 t. Puīšu-meitas trijnieki pabeidz vēl pusapli griešanos. Vedekliņa pievienojās 1. puīšiem un nonāk sākuma vietā.

8. tūre

1 - 12 t.

Puiši skrien pa DCV, atsevišķi, 2 reizes apkārt. Nonākuši savās sākuma vietās apgriežās uz vietas pret DCV un paliek stāvēt ar sejām uz vidu. Meitas un vedekliņa griež sudmalas pret DCV.

9. tūre

Puiši stāv uz vietas.

1 - 2 t.

Meitas skrien no vidus, kamēr nonāk starp saviem puīšiem. Vedekliņa skrien uz starpu starp 1. un 2. puīšiem.

3 - 4 t.

Meitas griežās pret DCV. Vedekliņa griežoties pret DCV atgriežās uz centru.

5 - 6 t.

Meitas skrien pret DCV ap vienu no saviem puīšiem. Vedekliņa skrien uz starpu starp 2. un 3. puīšiem.

7 - 8 t.

Meitas griežās starp puīšiem pret DCV. Vedekliņa griežoties pret DCV atgriežās uz centru.

9 - 10 t.

Meitas skrien pa DCV ap otru savu puīsi. Vedekliņa skrien uz starpu starp 3. un 1. puīšiem.

11 - 12 t.

Meitas griežās pa DCV starp saviem puīšiem. Vedekliņa griežoties pret DCV atgriežās uz centru.

10. tūre

1 - 2 t.

Puiši un meitas izveido dārziņu un skrien uz vidu. Vedekliņa griežās uz vietas pret DCV.

3 - 4 t.

Vedekliņa iestājas starp 1. un 3. puīšiem un visi turoties rokās skrien uz āru.

5 - 8 t.

Visi griež dārziņu pa DCV.

9 - 12 t.

Visi griež dārziņu pret DCV.

11. tūre

1 - 2 t.

Visi skrien uz vidu.

3 - 4 t.

Vedekliņa paliek vidū. Meitas izveido dārziņu ap Vedekliņu. Puiši izveido dārziņu ap meitām.

5 - 8 t.

Puiši griež dārziņu pa DCV. Meitas griež dārziņu pret DCV. Vedekliņa griežās pa DCV.

9 - 12 t.

Puiši griež dārziņu pret DCV. Meitas griež dārziņu pa DCV. Vedekliņa griežās pret DCV.

12. tūre

1 - 2 t.

Visi skrien uz vidu.

3 - 4 t.

Visi izveido vienu dārziņu un skrien uz āru.

5 - 12 t.

Visi griež dārziņu pa DCV un Vedekliņa noved visus nost.

The musical notation consists of three staves, each containing four measures, for a total of 12 measures. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The notes and chords are as follows:

- Measure 1: D4, E4, F#4, G4 (Chord: D)
- Measure 2: D4, E4, F#4, G4 (Chord: D)
- Measure 3: D4, E4, F#4, G4 (Chord: D)
- Measure 4: D4, E4, F#4, G4 (Chord: D)
- Measure 5: D4, E4, F#4, G4 (Chord: D)
- Measure 6: D4, E4, F#4, G4 (Chord: Em)
- Measure 7: D4, E4, F#4, G4 (Chord: Bm)
- Measure 8: D4, E4, F#4, G4 (Chord: Em)
- Measure 9: D4, E4, F#4, G4 (Chord: A7)
- Measure 10: D4, E4, F#4, G4 (Chord: D)
- Measure 11: D4, E4, F#4, G4 (Chord: D)
- Measure 12: D4, E4, F#4, G4 (Chord: D)

LATVIEŠU CIMDI

Lizbeth Upītis – LATVIAN MITTENS

78 lpp, Apgāds Dos Tejedoras, St. Paul, Minnesota, ASV

Kongresa bibliotēkas, Vašingtonā, ASV kataloga nrs 81-68686

Latviešu un angļu valodā par latviešu cimdiem izdotās grāmatas autore, kā viņa pati sevi ievadvārdos dēvē, nav „mūsmāsiņa”, bet svešas zemes „tautu meita”, taču ar siltu sirdi pret visu latvisko.

Kādēļ latvisko rakstu cimdi viņu tā iespaidojuši? Pirmos viņa ieraudzījusi ciemojoties pie vīra mātes. Tie likušies tik īpatnēji un ar bagātu izdomu, bet arī komplicēti, lai viņai pašai būtu pa spēkam tādus izgatavot. Audzinot savus latviski amerikāniskos bērnus, augusi arī viņas interese par Latviju, par latviešiem un par viņu rokdarbiem. Nākošais solis esot bijusi atziņa: mācies, izzini, mēģini izprast šīs tautas vēsturi, tās rakstus, kas gan ieausti, gan ieadīti viņu rokdarbos; izdibini veidu, kādā tie darināti. Ar apbrīnojami lielu uzņēmību un neatlaidību viņa mācās latviešu valodu, meklē un vāc literatūru par latviešu tautas mākslu, iepazīstas ar tautas mākslas krātuvi Garezerā un sāk vākt dažādo cimdu zīmējumus privātkolekcijās. Viņa zīmē un fotografē, mācās no adītājiem dažādās adījumu tehnikas un šī grāmata nu esot viņas mācīšanas un meklējumu iznākums.

Grāmata iedalīta deviņās nodaļās un pirmās divas veltītas latviešu tautas vēsturei, kultūras iezīmēm, tradicionālām krāsām, rakstiem, rakstu simboliem, apvidus atšķirībām un rakstu pamatnoteikumiem. Vēsturei veltītās nedaudzās rindas gan grūti par vēsturi apzīmēt, nevien to īsuma, bet arī minētā nepilnības dēļ. Ja nosauktas senās baltu ciltis (kas gan latviskā tekstā nepareizi apzīmētas par „atsevišķām baltu pirmsautām” 4. lpp) kā latgaļi, sēļi, kurši un zemgaļi, tad jāpiemin arī somu-ugru tautai piederošie lībieši, kas Latvijas teritorijā dzīvoja tai pašā laikā. Tāpat arī gribētos, ka latviešu vēstures apskats nenobeigtos tikai ar to, ka „brīvības un neatkarības doma uzliesmo jo spēcīgi 19. g.s. vidū” (5. lpp), bet būtu arī turpinājums vismaz tik tālu, ka šī doma realizējās 20. g.s. sākumā par brīvu valsti. Turpretī kultūras iezīmēs 4 lapaspuses veltītas kāzu ierašām Krustpils novadā, tās ilustrējot ar zīmīgām dainām, kas norāda par cimdu svarīgumu šais izdarībās. Tradicionālās krāsas un raksti, to simboli un pamatnoteikumi izvērtēti no A. un E. Brastiņu, A. Dzērviķes un R. Legzdiņa publicējumiem un kopsavilkumā var nodrēt arī bez cimdu adīšanas vajadzībām. Vienīgi par rakstu pielietošanu apvidos, nevar tos vispārinot, vadoties pēc vienas grāmatas, piemēram, ka Bārta dod priekšroku ugunskrustiem (15. lpp), vai arī, ka no Kurzemes ir saglabājušies vairāk cimdu nekā no citiem apvidiem, Zemgalē mazāk dūraiņu kā citiem apgabaliem (14. lpp) utt, kas nesaietas ar īstenību.

Grāmatas trešā nodaļā atrodami adīšanas pamatprincipi, vispārējie norādījumi dūraiņu adīšanā un raksta zīmējumu lietošanā, bet no ceturtās līdz astotai 5 atsevišķu cimdu adīšana soli pa solim no uzmešanas līdz noraušanai. Te varbūt būtu iespējams kāds cita veida grupējums, jo daudzi vienādi apraksti atkārtojas, piemēram, par ikšķa cauruma atstāšanu un ikšķa adīšanu u.c.. Ja krāsainos attēlos arī pirkstaiņi, adītājas priecātos arī par to aprakstu vairāk nekā par dūraiņiem vien.

Visa devītā nodaļa veltīta 103 cimdu rakstu zīmējumiem, un no tiem 54 redzami izadīti krāsainos attēlos. Šie paši krāsaino cimdu attēli dabūjami paliela formata pastkartēs pa 3 cimdi katrā un var dot daudz jaunu ierosinājumu katrai adītājai. Vairākiem cimdiem gan vienādi delnas raksti (43 ar 63, 67, 83; 18 ar 88 un 8 ar 64) un vaļņa raksti (23 ar 98, 54 ar 99). No vienas puses tas rāda dažādās salikuma iespējas un krāsu izmantošanu vienam rakstam, bet no otras puses samazina rādāmo rakstu skaitu. Ja izdevums neliels, tad labāk varbūt ņemt līdzīgus kā tas ir ar 89 un 92 delnas rakstiem un 90 ar 95 vaļņa rakstiem, rādot to pārveidošanas iespējas, bet vienādi raksta elementi kā 20 ar 49 dod mazāku ieguvumu.

Grāmatu latviešu valodā tulkojusi vai dažās vietās brīvi latviskojusi un dainas palīdzējusi izteikt angļiski V. Bērziņa-Baltiņa. Abas valodas rit raiti un vienlīdz gludi. Ja nu īpaši grib ko uzmeklēt, tad tie ir tādi sīkumi, piemēram, kā runājot par vilnas dziju priekšrocību, teikts, ka sintētiskie materiāli mēdz cimdu iekšpusē „radīt mezglīņus” (pile up) (16. lpp), kur labāk nodevētu „pubuļu”, „pumpuļu” vai pumpuču” vārds. Stāstījumu atdzīvina ievietotās mīklas un parunas. Vietu īstā vietā atradis pat R. Blaumaņa klasiskais „Pazudušā dēla” teiciens par neizdevušos dzīvi salīdzinājumā ar neizdevušos cimdu (17. lpp).

Cimdu raksti nav sakārtoti kaut kādā sistēmā pēc rakstu elementiem, vecumiem vai citādi, bet rādīti tie, kas autorei likušies interesantāki un labāk patikuši. Tur kopā ir vecie paraugi ar jaundarinājumiem, senie raksti ar jaunākiem. Kā pati autore jau saka, tur nav aprakstītas arī visas iespējamās tehnikas, bet kas likušās svarīgākās un īpatnējākās. Grāmatā var atrast pietiekami no visa kā, lai nemācētāja varētu sākt mācīties un mācētāja gūt jaunas ierosmes cimdu rotāšanas veidos un rakstu salikumos.

Gribas pievienoties autores ieteikumam 2. lpp: „Šis darbs nav tik grūts, kā rādās. Īstenībā tas ir viegls un ar prieku paveicams. Mazs darbiņš, bet liels gandarījums! Sāciet tik adīt, kā visi adītāji reiz sākuši: vienu valdziņu pēc otra!”

Cerams, ka šī grāmata palīdzēs daudzām „mūsmāsiņām” nevien saredzēt latvisku rakstu cimdiem piemītošo skaistumu, bet arī „saņemt dūšu” to adīšanai, un visu deju kopu puīši varēs lepoties ar grezniem dūraiņiem aiz jostas.

Mirdza Strausa

(Pārņemts no „Literatūra un Māksla” 1981.g. 18.decembra nra)

Sākumam daži zīmīgi izteikumi:

„Iepriecināja jaunatnes aktivitāte, jaunatnes interese par tautas mūziku. Redzēju istas, godīgas, laimīgas, gaišas sejas – folkloras apguve, tā ir garība bagātināšanās.” (V.Ščurovs, Maskava)

„Artim Kumsāram medaļa jādod par to vien, ka viņš iesaistījis ansambli tik daudz zēnu, topošo mehanizatoru. Ticu, ka viņiem būs citāda attieksme pret zemi, to apstrādājot un audzējot maizi.” (Z.Kelmickaite, Viļņa)

„Pirms Folkloras dienām biju skeptiskāk noskaņots. Tagad varu teikt, rezultāts ir apmierinošs. Jūtami izaudzis ansambļu līmenis. Ieguvums pašdarbībai neapšaubāms. Tautas instrumentu apguve var daudz dot, jo ir nospiedoša pūtēju orķestru hegemonija. Tautas dejas un rotaļas var dot lielu labumu horeogrāfijai... bet nepietiekama ir folkloras propaganda presē.” (Dz.Kļaviņš, Rīga)

Tie ir daži Jurjānu Andrejam veltīto Folkloras dienu vērtējumi, kuros iezības mūsdienu cilvēka un viņa vajadzību šķautnes.

Tās atklājās arī daudzu citu runās 2. novembrī Rakstnieku savienības zālē notikušajā diskusijā „Folkloras propagandas aktuālie uzdevumi un problēmas”, ko vadīja konservatorijas prorektors Ludvigs Kārklīšs.

Neparasti dzīvā saruna, kas ilga gandrīz sešas stundas, izvērtās atziņām bagātā simpozijā, jo Folkloras dienu koncertu iespaidā daudz runīgāki bija folkloristi un reproducējošo ansambļu vadītāji, pamatojot sava ceļa izvēli; būtiski svarīga nozīme bija viesu, praktizējošo teorētiķu – Vjačeslava Ščurova, Maskavas konservatorijas Tautas mūzikas katedras pasniedzēja, vienlaik arī folkloras ansambļa vadītāja, un Zitas Kelmickaite, Viļņas Valsts universitātes Estētikas katedras ansambļa vadītājas, pārdomām, PSRS KS padomju mūzikas propagandas biroja Folkloras redakcijas vadītāja Boļeslava Rabinoviča un Ļeņingradas folkloras estētiķa Igora Macijevska teorētiski skaidrajām nostādnēm, vairāku īgauņu viesu klātbūtnei.

Diskusiju ievadot, Arnolds Klotiņš ieskicēja problēmu loku: „Kā tālāk darboties tiem ansambļiem, kas tradīciju mantojuši autentiskā vidē un veidā? Šīs kopas uzstājas koncertos, ar laiku zaudē teicēju spontanitāti, daudz ko zaudē no tautas daudzbalssības un intonāciju precizitātes, tradīcijai raksturīgām izpausmes īpatnībām. Viņi pat sāk dreifēt, gaida palīdzību no folkloristiem, lai atgūtu tradīcijas saknes; neviļus tuvojas reproducējošo ansambļu funkcijām, bet folklorā īstajā nozīmē eksistē neatrauti no vides, ieražu un sadzīves kārtības, kur vēl saglabājusies cieša garīgo un materiālo funkciju vienība.

„Kā reproducējošiem ansambļiem pareizi atveidot tautas tradīciju; kā saglabāt folklorisko sinkrētismu, kur vokālais vēl bieži nav atdalījies no runas, iekšēji liriskais cieši saistīts ar ārējo darbību; kā būt ar režisūru – izskanējusi doma, ka režisora padoms lieliem ansambļiem var būt derīgs, bet vai mazām kopām tas nepieciešams; kā saglabāt zemu nosacītības līmeni, kādu redzējam Tartu „Hellero” sniegumā; kā savienot māksliniecisku atveidi ar komentējošo informāciju – vai iespējama tikai koncertlekcijas forma?

„Reproducējošie ansambļi ir viena no folklorisma izpausmēm, un tie ir galvenie popularizētāji. Kā tos saukt – par folkloras vai etnogrāfiskajiem? Jo ilgi filoloģiskā folkloras izpratne bija valdoša, bet tā nesniedz atbildes par jautājumiem par tautas mākslas funkcijām. Kāda, piemēram, dziesmas funkcija, ja tā „izrauta” no savas pilnās dzīves vides? Paliek neatsegts saturs.

„Kā sasniegt stāvokli, ka folkloru ne tikai „rādītu”, bet mūsdienīgi aktuālo tās daļu uzņemtu sadzīves tradīcijās – ne formāli, bet folkloriskās apziņas līmenī, teiksim, vārda došanā bērnam; lai vecākiem un viesiem būtu patīkami izpildīt, piemēram, pādes didīšanas rituālu, ko „Kūmībās” rādīja „Skandinieki”, jo folklorā ļoti izteikta ētiski audzinošā, uz pamatvērtībām orientējošā funkcija.

„Kā atrast folklorai mūsdienu ekvivalentus? Folkloras semantiskās likumības, tā teikt, mākslinieciskās deformācijas ievaidnes, ir ļoti savdabīgas, jo folkloras tradīcija sakņojas pasaules modeļos. Tā modelē dzīvi ar kāzu ieražu kompleksu vai episkā varoņa formā; modelē ar struktūru, tātad jāapzinās šie modeļi. Tā gudeniecēm asinīs ir muzikāli intonatīvās, vārdiski stilistiskās struktūras – pat apdziedoties tās neizspēlē jēlu tekstu, jo tas iekļauts struktūrā, svaigais jēlvielas materiāls tāpēc ļaujas improvizācijai. Svarīgi atrast veidu, kā modelēt dzīvi pēc folkloras semantikas likumībām.

„Kā konkrētās ansambļu uzstāšanās novērtēt? Vai ir iespējami vienoti kritēriji, ja vieni tiecas pēc autentiskajai folklorai raksturīgajām situācijām un formām, bet citi folkloru popularizē specializētās mākslas izstrādātajās formās.”

Autentiskās tradīcijas ansambļu liktenī norūpēti daudzi. Vispirms tāpēc, ka izcilu tautas dziedoņu, dzīvās tradīcijas pratēju Latvijā šobrīd ir ļoti maz, daudz mazāk nekā vairākos Krievijas apgabalos, tāpat arī salīdzinājumā ar „dienvidu joslu” – Moldāviju, Aizkaukāzu, Vidusāziju. „Folklorā jāpropagandē, bet jāņem vērā autentisma aizsardzības problēma,” teica I. Macijevskis, jo, „uznākušī uz skatuves, tautas dziedoņi neviļus pielāgojas. Klausītāji aplaudē tam, kas viņiem patīk, bet mūsdienu „visēdājam” klausītājam aizvien vajag ko svaigu. Klausītāja interesei pamatā ir estētiskās vajadzības, tāpēc aplausu iespaidā dziedātāji atmiņā labāk saglabā „pieprasīto”; tā daudzi kolektīvi ir pazaudējuši un aizmirsuši „neskatuviskus žanrus”; arī gudeniecēm un Latgales māmuļām šādas uzstāšanās ir ļoti kaitīgas.”

Kā teicis Kliments Kvitka, interese par folkloru jārada atbilstoši tās žanru un stilu patiesajai vērtībai. Tāpēc šī interese apzināti jāveido reproducējošiem ansambļiem.

Acīmredzot pienācis laiks dzīvās tradīcijas nesējus saudzēt no masveida koncertiem un domāt par folkloriskajai apziņai tuvākām uzstāšanās formām, piemēram, vakarēšanas veidā, lai reproducējošie ansambļi varētu pēc iespējas vairāk mācīties. Tautasdziesma īsti pilnvērtīgi dzīvo tikai starp savējiem, tas ir, tajā vidē un labi pazīstamu cilvēku vidū, kuros dzīvo dziesminieks vai ansamblis. Bet, ja nepazīstamo ir vairākums, tad izjūk folkloriskās situācijas līdzsvars un dziesma daudz zaudē, vēl vairāk zaudē folkloriskā apziņa. „Dažos gadījumos attieksme ir diezgan šausmīga,” teica B. Rabinovičs.

„... bija slavenais Belogorskas ansamblis. Braukāja uz Maskavu, koncertēja, filmējās, ierakstījās platēs un ... zaudēja sevi. Pārāk biežā atkārtošana atņēma viņiem dziesmu vienreizības izjūtu, folkloriskajā situācijā dziesmu „nodreijāt” liedz tās funkcionālā piederība savai vietai un reizei. No otras puses – ja viņi būtu izmiruši „nesabojāti”, nebūtu ierakstu. Svarīgi, lai tamlīdzīga „upurēšana” neklūtu par attaisnojumu nejutīgai rīcībai; praksē pret tautas dziedoņiem jāizveido maksimālas labvēlības zona ar gudrām un vienkāršām attiecībām. Protams, jādara viss iespējamais, lai savdabīgas tradīcijas nesēji savu māku atstātu bērniem, lai tiktu nodrošināta pārmantojamība no paaudzes paaudzē.”

Bija milzīgs prieks koncertos dzirdēt gudenieču apdziedāšanos, rekaviešu Latgales talku balsis, mežvidiešu sadzīves dziesmas. Te folkloras autentiskums, īstums uzvējoja ar savu gadsimtiem krāto dabiskumu, dzīves sūrumā un priekos „izrūgušo” tautas gaumes un skaistuma mēru.

Bet neaizmirsīsim, ka uz „Rīgas plāna” dziedošās māmuļas kopj un aprūpē savas gotiņas, ravē dārzus, gados jaunākās vēl iet kolhoza darbos, turklāt rūpējas par saviem mazbērniem un piederīgajiem, reizēm iet kāzu un dažās citās godībās, respektīvi, dziedāšana viņu apziņā nav kaut kas īpašs, bet dabiska viņu dzīves daļa. Tieši tāpēc viņās ir šis dabiskuma un gaumes mērs, ka ikdiena un kultūra viņās pastāv nedalāmā vienībā. Un viņas ansambļos apvienojas ne vien tāpēc, lai koncertētu, bet galvenokārt tāpēc, lai uzturētu sev vajadzīgo vidi, jo folkloriskā vide ar daudziem darbiem un ieražām, kurās dziesma dzīvoja, pa lielāku daļu vairs neeksistē. Bet vai, bieži koncertējot, lauku ansambļi nevar ātri iztērēt šo organiskā uzkrājumu un vienību, ja to nepabalsta ieražas. Vai, pieprasot no viņiem tikai dziesmu, mēs no šī organiskuma neizplēšam viņa būtību, jo traucēta tiek arī folkloras žanru sinkrētiskā vienība?

Pret lauku ansambļu iekļaušanu mākslinieciskās pašdarbības reglamentā iebilda folklorists J. Rozenbergs:

„Lauku dziedātājas, pat ja tās uzstājas kopā, nevajag saukt par ansambļiem, ja tajos ir tikai dažas sievas. Nav vajadzīgs maksimālais pašdarbības noformējums, formālisms ar repertuāra sarakstiem un režisoriskas pamācības, kā izturēties – tas viss brutāli traumē dziedātāju psihi, viņu folklorisko apziņu, faktiski to iznīcina. Arī vadītāji vajadzīgi tikai pilsētas ansambļiem, kas folkloru apzināti atveido, bet ne lauku dziedātājiem, tradīcijas dzīvājiem nesējiem. Pati tradīcija „reglamentē” viņu

dziesmas. Ja sakām: dziesmu dzied, deju dejo – tā ir profesionālās (un arī pašdarbības) mākslas pieeja. Folklorā ir aktīva dzīves daļa. Dziesmas nedziedāja, bet dzīvoja. Arī koncertos lauku dziedātājas tās vēl dzīvo. Patvarīgi atšķēlot dziesmu no rotaļas, tāpat citus izpausmes veidus, un sadalot tos pa priekšnesumu plauktiņiem pēc pašdarbības ierastā statusa, folklorā patiesībā tiek iznīdēta, priekšnesums zaudē folklorai raksturīgo tautas garīgās kultūras izpausmju sinkrētiskā kopuma jēgu. Tāpēc lauku dziedātājām, tradīcijas nesējām, jāļauj dziedāt savā vidē, neprasot no viņām nekādu papīru formālismu. To var izdarīt citi, ja jau vajag. Nedrīkst tā būt, ka izcila teicēja, pati „folkloras atmiņa”, tiktu pārvērsta par pašdarbnieci. Pašdarbība gandrīz visos punktos ir kaut kas cits nekā folklorā.”

Šajos vārdos bija jaušama ne vien folklorista profesionālā ieinteresētība, bet interese aizstāvēt mūsdienu cilvēkam vajadzīgās vērtības, meklēt organizatoriskas formas, kas veicinātu kultūras un ikdienas vienības uzturēšanu cilvēkā. Par dažām šādām formām pastāstīja Z. Kelmickaite:

„Lietuvas laukos darbojas ap 400 folkloras ansambļu un kopu, kas arī jaunajos ciematos aktīvi piedalās vietējos pasākumos, sadzīves tradīciju kopšanā, arī kuplina gadatirgus. Lai celtu autentisma vērtību, ik pa diviem gadiem tiek rīkoti televīzijas festivāli. Taču vērtējumi tāpat šķiras – televīzijai vairāk patīk dziedātāju izskatīgums, sentimentālas intonācijas, bet folkloristiem un tautas kultūras sapratējiem dabiskums, novadu īpatnības, tradīciju īstums.

„Kā saka Ļeņingradas profesors Putilovs, nekur nav tik liela diletantisma kā folkloras vadīšanā. Tāpēc mūsu folkloristi uzņēmušies šefību – katrs par savu novadu. Lauku ansambļiem ir savas grūtības, jūtīgs folklorista atbalsts palīdz uzturēt autentisma pašapziņu, nezaudēt no repertuāra vērtīgus žanrus, lai viņi stihiski nepakļautos aplausu prasībām. Folkloristi vislabāk zina repertuāra, attiecīga novada un žanru savdabību.

„Bet publika arī jāveido pašiem, t. i., reproducējošiem ansambļiem. Mums šis folkloras apguves un koncertu darbs tiek veikts nu jau ilgāk nekā desmit gadus; tagad arī publika izaugusi, neļūsmo par ātrišķībām, bet prasa unikālu priekšnesumu un zinātnisku komentāru. Rīkojam arī atsevišķam žanram (sūtātīnēm, lietuviešu balādēm) veltītus vakarus. Arī tas palīdz aizsargāt lauku ansambļu autentismu, jo cilvēki sāk vairāk saprast.”

Autentiskie ansambļi ir kā skaitliski nelielas salas mūsdienu tehnisko, kantorisko, lietīško cilvēku okeānā. To pasargātība, organiskās dzīvesizjūtas pārmantojamība jaunās sadzīves struktūrās, nav tikai māksliniecisks uzdevums, bet sociālās psiholoģijas stabilitātes problēma; tā iziet jau ārpus folkloras problemātikas, kas tomēr bija jāatgādina.

(Turpinājums sekos)

9. RIETUMU KRASTA DZIESMU SVĒTKI

1982. g. 17. janvārī
Portlandē

Vēl tikai palikušas 23 nedēļas līdz Portlandes dziesmu svētkiem. Pieņemam, ka visiem dejotājiem bija patīkams Ziemas svētku brīvlaiks un tagad ar steigu un nopietnību varēsim ķerties pie darba.

Tautas deju uzvedumā ir paredzētas šādas kopdejas: Pāru deju virkne, Jautrais pāris (95. lpp), Saules deja – 4 pāriem (216. lpp), Bāliņš māsas dancināja (196. lpp), Ķekatnieks (206. lpp), Mažais dancis (100. lpp), Tautas kadriļa – 8 pāriem (130. lpp), Saulīte – 8 pāriem (220. lpp). Bērnu kopdeja – Krusta kazāks, un bērni dejos līdzī arī Pāru deju virknē un Jautrā pāri.

Bez tam, katrai pilnai tautas deju kopai jāsaprot (ja iespējams) divas solo dejas pēc kopas izvēles un jāpaziņo līdz 15. februārim kādas dejas vēlās dejas, uzdodot dejas nosaukumu, autoru un mūzikas aranžējumu. Visām kopdejām apraksti lietotjami pēc atzīmētām lappusēm „88 latviešu tautas dejas un apdares” grāmatā, izņemot Pāru deju virkni, kurai aprakstu izsūtīsim nākošā apkārtrakstā. Ja kādai deju kopai šie apraksti nav, lūdzu tos pieprasiet – aizsūtīsim! Atsevišķiem dejotājiem vajadzētu iemācīties visas kopdejas, lai varētu sastādīt astoņpāru, četrpāru, trīspāru vai citas grupas. Kopu solo dejām jāpaziņo arī vai vēlas lietot paši savu (dzīvu) mūziku, vai skaņu lentes mūziku. Kopām arī būtu jāuznāk ar dejas soli. Uzstaigāšana nebūtu vēlama, jo zāle ir 60x100 pēdas liela un uzstāšanās ir no visiem četriem stūriem.

Tad arī visas deju kopas lūgtas piesūtīt līdz 1. martam kopas uzņēmumu (meln-baltu) ne mazāku kā 3.5"x5" uz spīdīga papīra, dziesmu svētku vadonim. Pievienojiet arī pilnu dejotāju sarakstu (mašīnrakstā) ar deju kopas nosaukumu, vadītāja vārdu un mūzikas pavadītāju. Visu augšā minēto informāciju sūtīt Harijam Saukantam, 6991 S.W. Camden Lane, Beaverton, OR 97005.

Uzveduma deju sakārtošanu veic Valdis Garūts un saraksti un citas lietas kā agrāk kārto Harijs Saukants.

Pēc pagājušā (2.) apkārtraksta vēl pieteikušās sekojošās tautas deju kopas: Hamiltonas Vainadziņš, Losandželosas Lielais Pērkonītis un Mazais Pērkonītis, Nudžersijas Senči (2 pāri), Portlandes Sievas, Sietlas Sievas un Milvoku Metieniņš.

Tās deju kopas, kas ir aizkavējušās, vai nav vēl paspējušas izdomāt par piedalīšanos 9. Rietumkrasta dziesmu svētkos Portlandē, lūdzu ar steigu to izdarīt, lai mums būtu vieglāk izplānot deju uzveduma programmu.

Tad arī jāpiemin, ka 24. aprīlī Portlandē notiks Ziemeļrietumu apgabala tautas deju kopmēģinājums, kurā aicināti visi dejotāji, kam tas iespējams. Šis mēģinājums sakrīt ar kopkora mēģinājumu, tikai citā laikā.

Uz redzēšanos 1982. gadā no 20. jūnija līdz 4. jūlijam dziesmu svētkos Portlandē!

Harijs un Valdis

SIRDS UN SAULES TEMA 2X2 NOMETNĒ

(Pārņemts no LAIKA 1982. g. 10. februāra nra)

Kā jau ziņots agrāk, Divreizdivi šovasar risināsies pāris nedēļas pirms Portlandes dziesmu svētkiem – no 20. līdz 29. jūnijam – kādā nometnē Sietlas tuvumā. Nometnei beidzoties, dalībnieki paredzējuši doties ar sagatavotu programmu uz dziesmu svētkiem, bez tam Portlandē notiks arī Divreizdivi 20. gadskārtas atzīmēšana ar īpašu sarīkojumu un balli.

Programmas vadītāja, bostoniete Sandra Lazdiņa saka: „Šovasar 20. Divreizdivi programmā pievērsīsimies tam, ko „sirds un saule” Skalles dzejā simbolizē pašā pamatā: brīvībai, visa laba uzvarai, augstākajai atziņai, tautas sirdsapziņai, altruismam, mīlestībai pret tuvāko, tautu un cilvēci. Nometnē veidosim pacilājošu garu, uzsverot latviešu tautas skaistuma, daiļuma un prieka pamatprincipus. Līdzsvarā apskatīsim arī „melno sauli”, pārrunājot problēmas, kas nomāc latviešu sabiedrību šeit trimdā, kā arī latviešus un citas tautas Austrumeiropā, runāsim par cīņu dēļ brīvības, par disidentiem.”

Divreizdivi vadītājs ir Jānis Grants (Lansinga), programmas vadītāja Sandra Lazdiņa (Bostona), administratore Liene Dindone (Lansinga), finanču pārzine Baiba Stepe (Kalamazū), saimnieks Miervaldis Janševics (Sietla), administrātores palīdzē Baiba Liepiņa (Čikaga), ilustratore Inese Liepiņa (Čikaga).

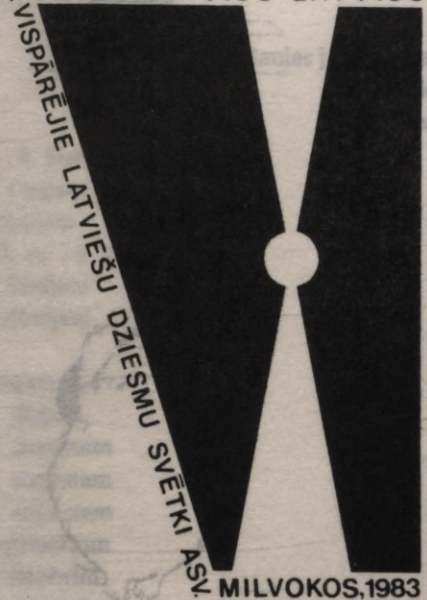
Darbosies septiņas ievirzes: literatūrā (vadītājs Jānis Kļaviņš), mūzikā (Imants Mežaraups), drāmā (Haralds Mazzariņš), dzīvajā latvietībā (Sarma Pūtele), politikā (Ingrīda Mukāne), kristietībā (Laris Saliņš), latviešu valodā (Markus Delves). Projektu norisē ieplānots koris ar Vizmu Maksīgu, tautas dejas, mūzikas ansamblis (Pēteris Aldiņš), rotu kalšana (Juris Kļaviņš), latvisko simbolu veidošana (Gvido Augusts), rokdarbi (Dace Garuta), latviskā virtuve, prese (Ojārs Cēle), rakstīšana un tulkošana. Dažiem projektiem vēl nav saņemta izraudzīto vadītāju piekrišana.

Nometnes vadītājs J. Grants uzsver, ka dalībnieku vēlamais vecums būtu no 18 līdz 30 gadiem. „Šīs vasaras Divreizdivi ietvaros gribam pievērst īpašu uzmanību tam mūsu jauniešu slānim, ko mēdz apzīmēt par „pazudušajiem”. Tie ir jaunieši, kas pēc apprecēšanās pazūd no latviešu sabiedrības. Tādēļ jauniem precētiem pāriem, kas piedalās nometnē, esam paredzējuši īpašu atlaidi cerībā, ka izdosies viņos atkal izraisīt sabiedriskās rosmes.”

Dalības maksa ir \$240 ASV valūtā, bet \$285 Kanadas valūtā. Precētiem pāriem \$360 un \$430. Pieteikumus pieņem un tuvāku informāciju sniedz Jānis Grants, 619 Francis Ave, Lansing, MI 48912, tel. (517) 485-0702.

SATIKSIMIES MILVOKOS 1983. gadā

DZIESMĀ VIJU LATVIJU

DZIESMĀ VIJU LATVIJU!

Aicinam Jūs jau tagad plānot 1983. gada vasaras (ziemeļu puslodes, Red.) atvaļinājumu pavadīt Milvokos, Viskonsinā un no 30. jūnija līdz 4. jūlijam piedalīties

7. VISPĀRĒJOS LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKOS ASV
Galveno sarīkojumu vietas atrodas īsas pastaigas attālumā no viesnīcām.

Milvoku pilsēta, kuras vārds nozīmē „satikšanās vieta pie ūdens”, ir pazīstama

- * ar aktīvu 2000 latviešu koloniju
- * kā pasaules alus darītavu galvas pilsēta (brīvas apskates un alus)
- * ar pasaules lielāko brīvdabas mūzikas festivālu (Summerfest), kas arī notiks dziesmu svētku laikā
- * ar vienu no izcilākiem zooloģiskiem dārziem pasaulē
- * ar ievērojamiem mākslas un vispārējiem muzejiem, ieskaitot latviešu nodalījumu „Eiropas ciemā”
- * ar hortikultūras izstādēm kupolveida stikla celtnēs
- * ar 19. gadu simteņa flāmu renesanses architektūru
- * ar lašu un foreļu zvejošanu Mičigenas ezerā
- * ar daudz un dažādām citām sporta skatīšanās un piekopšanas iespējām.

Tuvāka informācija:

Rīcības komitejas priekšsēdis

Ēriks Krūmiņš

715 E. Juniper Lane

Fox Point, WI 53271

U.S.A.

Informācijas nozares vadītājs

Jānis A. Inveiss

1232 S. East Avenue

Waukesha, WI 53186

U.S.A.

Rīcības komiteja

PĒRKIET UN VALKĀJIET

„ES RUNĀJU LATVISKI”

POGAS

Pārdod deju kopu vadītāji. 10 vai vairāk ar samaksu pa pastu no redakcijas.

\$1.00 katra

10

SVEICAM

SPRĪDĪŠUS

10 GADU JUBILEJĀ

Ināra, Juris, Ēriks, Māra
1982. g. 23. februārī

MAX

DIESMĀ VIU LATVĪU!

Aicinām 105. jau tagad pāriet 1983. gada vēstulē (Red) (sveiciens) pāriet Mīļoties, Vēstulē un 30. jūnijā līdz 4. jūlijam pāriet.

VEŠPĀRĒJOS LATVIEŠU DIESMU SVĒKOS ASV

SATIRSIMES
2000. gada

KALENDĀRS

1982. gadā

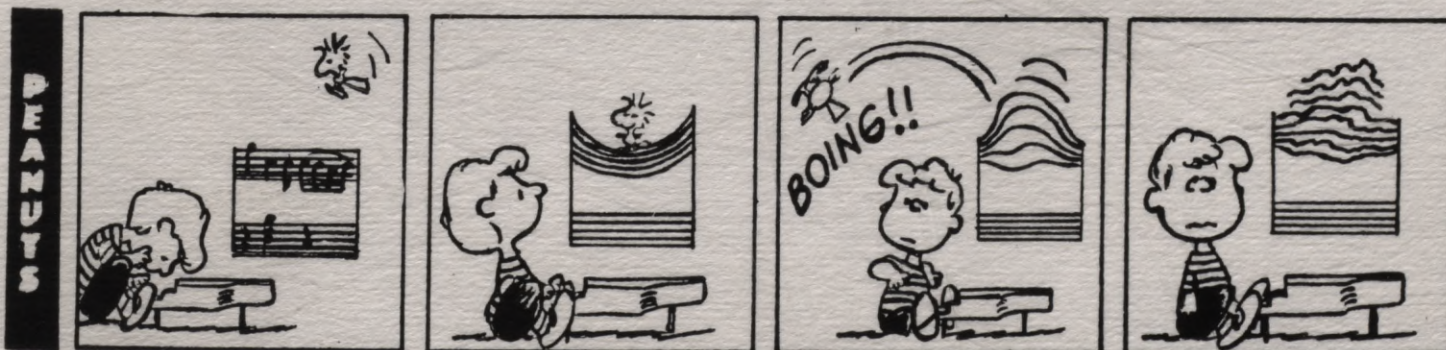
5. un 13. martā	„Shell Folkloric” izrādes, Adelaidē.
21. martā	„Shell Folkloric” izrādes, Melburnā.
28. martā	Saules jostas ansambļa UPMAĻU SAIMNIECE izrāde, Melburnā, Kambervelas pilsētas namā.
3. aprīlī	Saules jostas ansambļa UPMAĻU SAIMNIECE izrāde, Kanberā, Erindale centrā.
17. aprīlī	Saules jostas ansambļa UPMAĻU SAIMNIECE izrādes, Sidnejā, Sīmūra centrā.
no 7. maija – 4. jūnijam	Saules jostas ansambļa turneja Amerikā.
no 13. – 17. maijam	Austrālijas latviešu 20. jaunatnes dienas, Sidnejā.
no 3. – 16. jūnijam	Tobāgo salidojums, Tobāgo salā.
5., 6., 12., 13. un 14. jūnijā	„Shell Folkloric” festivāls, Sidnejā.
no 17. – 19. jūnijam	8. AABS konference, Mineapolē, ASV.
no 20. – 29. jūnijam	20. 2X2 nometne, Sietlā, ASV.
jūnijā	Austrālijas latviešu 22. teātru festivāls, Melburnā.
no 1. – 5. jūlijam	ASV rietumkrasta 9. dziesmu svētki, Portlandē.
no 25. – 31. jūlijam	Eiropas latviešu 5. dziesmu svētki, Lidsā, Anglijā.
no 15. – 22. augustam	3X3 1982 Garezerā, ASV.
no 15. – 22. augustam	3X3 1982 Rietumkrastā, Sanfrancisko, ASV.
no 21. – 29. augustam	Latviešu gaidu un skautu 4. lielā nometne KĀVU GAISMĀ, Mičigenā, ASV.
no 2. – 6. septembrim	Austrālijas latviešu 2. jaunatnes kongress, Robertsonā, JDV.
no 8. – 11. oktobrim	4. latviešu jaunatnes dziesmu svētki, Klīvlendē.
no 26. – 31. decembrim	Austrālijas latviešu 32. kultūras dienas, Kanberā.

1983. gadā

no 2. – 8. janvārim	3X3 1983, Kanberā.
janvārī	Austrālijas latviešu 15. jaunatnes kursi, Kanberā.
janvārī	Vasaras vidusskola, Adelaidē.
jūnijā	Austrālijas latviešu 23. teātru festivāls, Pertā.
no 2. – 4. jūlijam	ASV latviešu 7. vispārējie dziesmu svētki, Milvokos.
no 26. – 31. decembrim	Austrālijas latviešu 33. kultūras dienas, Melburnā.
no 31. decembra – 6. janvārim	6. VLJK, Melburnā.

1984. gadā

janvārī	Austrālijas latviešu 16. jaunatnes kursi, Melburnā.
janvārī	Vasaras vidusskola, Adelaidē.
jūnijā vai jūlijā	Pasaules brīvo latviešu 2. dziesmu svētki, Gotlandē vai Minsterē.
no 26. – 31. decembrim	Austrālijas latviešu 34. kultūras dienas, Lonsestonā.

3.-

